

บทที่ 5

ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว

บทที่ 5 เป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปรับตัวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว อันมีทั้งปัจจัยภายในหรือปัจจัยที่เกิดขึ้นจากภายในองค์กร และปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยที่เกิดภายนอกองค์กรมี 2 ลักษณะคือ

1. ปัจจัยภายใน
2. ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการปรับตัวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวสามารถแบ่งได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ 6 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. นโยบายองค์กร
2. นโยบายการบริหารงานด้านบุคลากรหรืองานทรัพยากรบุคคล
3. การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีการผลิตข่าวและรายการ
4. การบริหารหน่วยงานในสังกัดของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว
5. การปรับปรุงทางด้านการผลิตข่าวและรายการต่าง ๆ
6. การบริหารด้านงบประมาณ

5.1 ปัจจัยภายในที่ทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวปรับตัว

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นองค์กรสื่อของรัฐบาลเหมือนสื่อมวลชนอื่น ๆ ของลาว ทำงานภายใต้กรอบที่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวและรัฐบาล กำหนดโดยอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ดังนั้นจึงมีหลายปัจจัยที่เป็นผลให้แก่การปรับสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.1.1 นโยบายองค์กร

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นสื่อมวลชนของพรรคและรัฐบาล ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐโดยตรง โดยมีหลักการในการทำงานเพื่อเป็นสื่อในการสนับสนุนแนวความคิดทางการเมือง สร้างความสามัคคีของประชาชนในชาติ

ถึงแม้ว่าสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจะเน้นการทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อการเมือง และเพื่อการสื่อสารแนวคิดในการปกครองประเทศของพรรคเป็นหลัก แต่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวก็มี

(1) นโยบาย ในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร และความบันเทิงต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนด้วย เช่น จัดให้มีรายการข่าวเพื่อรายงานสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งใน และนอกประเทศ เพื่อให้ประชาชนในประเทศรู้เท่าทันเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นในประเทศ และต่างประเทศ และจัดให้มีรายการบันเทิง รายการสารคดี เพื่อเป็นการให้ความรู้ และให้ความบันเทิงผ่อนคลายจิตใจแก่ประชาชนตามสมควร

(2) สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีนโยบายที่จะเป็นสื่อมวลชนเพื่อรับใช้นโยบายของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวมากกว่าที่ให้ความสำคัญกับรายได้หรือการขายโฆษณา แต่อย่างไรก็ตาม สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีรายได้ส่วนใหญ่มาจากการโฆษณาสินค้า และได้จากการอุปถัมภ์รายการโดยภาคเอกชน

(3) อย่างไรก็ตาม คณะผู้บริหารของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในปี 2548 ได้มีแนวความคิดที่จะพัฒนาให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีแนวโน้มไปสู่ความทันสมัยเท่าเทียมกับสถานีโทรทัศน์ของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนามและไทยนั้นคงเป็นไปได้ยากเนื่องจากยังมีข้อจำกัดในด้านเศรษฐกิจและลาวเองก็ยังไม่มีความหมายที่จะปกป้องสื่อแต่อย่างใด ฉะนั้นการที่จะแสดงความคิดต่อเหตุการณ์ใด ๆ ต้องคำนึงถึงว่าจะส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองหรือไม่

การที่พรรคเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนทุกประเภทอันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์สามารถหารายได้โดยให้มีการโฆษณาสินค้า และเปิดโอกาสให้สามารถรับการสนับสนุนจากทางภาคเอกชนได้นั้น นับเป็นเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการดำเนินงานของสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวที่กำลังอยู่ในระยะแห่งการพัฒนาและปรับตัว ทั้งการปรับโครงสร้างองค์กร วิธีการทำงานให้เป็นระบบ รวมทั้งรูปแบบการผลิตรายการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การอนุญาตให้สามารถรับรายได้จากค่าโฆษณา หรือการสนับสนุนจากภาคเอกชนนั้น ทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้มีโอกาสในการพัฒนาเนื้อหา รูปแบบรายการ อีกทั้งยังสามารถแข่งขันกับสถานีโทรทัศน์ต่างประเทศที่แพร่ภาพเข้าไปในลาวได้มากยิ่งขึ้น จากปัจจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการทำงานแบบระบบเดิมนั้นไม่เหมาะสมกับสภาพการที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

“เมื่อปล่อยให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน รายได้ให้สถานีก็นั่นเองว่าต้องพูดถึงศาสตร์ด้านการตลาดที่ต้องเข้ามา มีบทบาทกำหนดทิศทางของ สถานีการดำเนินงานของสถานีปัจจุบันกำลังมีจุดเปลี่ยนจากวิธีเดิมคือทุกการดำเนินงานล้วนแต่ทำ ตามการสั่งงานจากรัฐบาลซึ่งไม่อาจสามารถพัฒนารายการให้มีคุณภาพได้แต่สังเกตได้ว่าการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวกำลังมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานแบบใหม่โดยเน้นใน เรื่องการทำงานให้มีประสิทธิภาพต้องคิดถึงผู้ชมและผู้ที่จะเข้ามาโฆษณาในสถานีดังนั้นต้องหันมาเป็น ระบบการตลาดมากขึ้นเรื่อย ๆ ทางสถานีโทรทัศน์ก็ต้องให้ผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงนี้ให้ดีที่สุดเอาเงินสนับสนุนที่ได้มาใช้ในการพัฒนารายการโดยที่ยึดถือผลประโยชน์ของพรรคและผลประโยชน์ ของประชาชนเป็นสำคัญ”

(ทองวัน บุนบัวทอง, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2548)

5.1.2 นโยบายการบริหารด้านบุคลากรหรืองานทรัพยากรบุคคลของ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในปัจจุบัน ได้ให้ความสำคัญต่อบริหารจัดการบริหารงาน ทางด้านบุคลากรหรืองานทรัพยากรบุคคลเป็นอย่างยิ่ง โดยได้นำเอาหลักการบริหารงานทางด้าน บุคลากร หรืองานทรัพยากรบุคคลสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เช่นการกระจายอำนาจการบริหารงาน การพัฒนาบุคลากร การกำหนดขอบเขตหน้าที่ของบุคลากร

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมี ผู้อำนวยการทั้งหมด 4 คน ซึ่งได้แบ่งหน้าที่กันตามที่กล่าวไว้ แล้วในบทที่ 4 และในส่วนของบุคลากรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวแบ่งเป็น 4 ระดับชั้นคือ

1. ระดับผู้บริหารระดับสูงของสถานีหรือพนักงานนำพา (คณะผู้อำนวยการ)
2. ระดับหัวหน้าแผนก (คณะแผนก)
3. ระดับพนักงานวิชาชีพ
4. ระดับพนักงานทั่วไป

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้กำหนดขอบเขตการทำงานของบุคลากรในแต่ละระดับไว้ ดังนี้

1. ระดับผู้บริหารชั้นสูงของสถานี หรือพนักงานนำพา (คณะผู้อำนวยการ) เป็นผู้กำหนด และวางนโยบายการดำเนินงานของสถานีโดยจะมีรองผู้อำนวยการเป็นฝ่ายนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. ระดับหัวหน้าแผนก (คณะแผนก) เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่รับจากการ สั่งงานของคณะผู้อำนวยการซึ่งมีรองผู้อำนวยการคอยชี้แนะ

3. ระดับพนักงานวิชาชีพ (Professional Work) เป็นพนักงานงานที่ต้องมีทักษะความรู้เฉพาะด้านเช่น งานผลิตรายการ งานวางแผนนโยบาย งานผลิตข่าว ฯลฯ

4. ระดับพนักงานทั่วไป (Clerical Work) เป็นลักษณะพนักงานประจำเช่น งานจดหมาย งานเอกสาร งานติดต่อ และงานช่วยเหลือพนักงานวิชาชีพ

ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีพนักงานทั้งหมด 180 คน โดยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 70 เป็นพนักงานระดับพนักงานทั่วไป ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากพนักงานระดับพนักงานทั่วไป สถานีมีพนักงานที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 45 คน ที่เป็นระดับพนักงานวิชาชีพ และระดับฝ่ายบริหารการจัดการ

การรับบุคลากรเข้าใหม่ของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมี 2 กรณีคือ กรณีแรกรับตามอัตรากำลัง (โควต้า) ที่กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมอนุมัติให้ในแต่ละปี โดยจะทำการคัดเลือกมาเป็นพนักงานสัญญาจ้างก่อน แล้วจึงเปลี่ยนเป็นพนักงานประจำ

อีกกรณีหนึ่งคือการที่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวโอนรับพนักงานจากสถาบันอื่น หรือจากกระทรวงอื่น โดยพิจารณาจากความเหมาะสม และความสมัครใจของตัวบุคลากรเอง ภายใต้การอนุมัติจากกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นกรณี ๆ ไป

ในการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้น ได้มีการส่งบุคลากรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวไปศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่นในประเทศเวียดนาม ประเทศญี่ปุ่น ประเทศไทย ประเทศออสเตรเลีย ประเทศเยอรมันนี สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจะได้รับการจัดสรรทุนจากกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม สถาบันเพื่อการพัฒนาวิทยุกระจายเสียงแห่งเอเชียแปซิฟิก (The Asia – Pacific institute for Broadcasting Development – AIDB) และสหพันธ์เพื่อการพัฒนาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์แห่งเอเชียแปซิฟิก (The Asia - Pacific Broadcasting Union – ABU) ปีละ 2 - 4 ทุนการศึกษา โดยเฉพาะหน่วยงานสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 จะได้รับทุนจากสถานีโทรทัศน์ (CFI) “Canal France International” ของฝรั่งเศสให้ไปฝึกอบรมที่ประเทศฝรั่งเศสเป็นประจำทุก ๆ ปี นอกจากนี้ก็ยังมีบุคลากรที่ทำการจัดการหาทุนไปศึกษาเองด้วยอีกส่วนหนึ่ง

อย่างไรก็ตามสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมักประสบปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์กร โดยปัญหาในด้านบุคลากรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวที่สำคัญคือ ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในด้านนิเทศศาสตร์ อันเนื่องมาจาก พนักงานที่สังกัดในสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีผู้ที่จบการศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์เพียง 8 คน จึงส่งผลกระทบต่อการทำงาน และดำเนินงานโดยรวม เช่น การจัดสรรบุคลากรให้ตรงกับงานหากจัดคนไม่เหมาะสมจะทำให้งานไร้ประสิทธิภาพ ในด้านการฝึกอบรมด้านสื่อมวลชนก็ต้องใช้เวลานาน และยังไม่มีการวางระบบการฝึกอบรมที่ดีพอ ทำให้การจัดการงานโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวโดยรวมไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่เกิดเกี่ยวกับการบริหารงานทางด้านบุคลากร คือการที่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวยังมีฐานเงินเดือนหรือเงินตอบแทนที่ยังไม่สามารถจูงใจให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งในองค์กรสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเองก็ยังติดในเรื่องของข้อกำหนดที่ว่าผู้บริหารต้องเป็นสมาชิกพรรคทั้ง ๆ ที่ผู้บริหารที่เป็นสมาชิกพรรคอาจจะไม่มีความรู้ความเข้าใจในด้านงานนิเทศศาสตร์หรือการบริหารองค์กรสื่อสารมวลชนเลยก็ตาม

กล่าวโดยสรุปก็คือ นโยบายการบริหารงานทางด้านบุคลากรหรืองานทรัพยากรบุคคลของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการปรับตัวขององค์กร เพราะถ้าองค์กรจะปรับตัวโดยวัดผลจากองค์กรสื่ออื่น ๆ ในนานาอารยประเทศ ปัญหาในด้านนโยบายการบริหารงานทางด้านบุคลากร หรืองานทรัพยากรบุคคลถือเป็นปัจจัยที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวอย่างมากไม่น้อยไปกว่าการควบคุมจากนโยบายทางการเมืองแต่อย่างใด

ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน ในการสร้างและจัดหาพนักงานที่เรียนจบด้านนิเทศศาสตร์สถานีต้องการรับพนักงานที่มีมาตรฐานเพื่อทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นแนวความคิดใหม่ที่แตกต่างจากเมื่อก่อนเนื่องจากสถานี และบุคลากรต้องทำงานให้มีคุณภาพ และรายการที่ผลิตออกมาต้องเป็นที่ยอมรับของผู้ชม

5.1.3 การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีการส่งสัญญาณ

การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีการส่งสัญญาณถือเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปรับองค์กร เพราะระบบการส่งสัญญาณของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในปัจจุบันถือว่าล้าสมัยและด้อยประสิทธิภาพ จำเป็นต้องจัดสรรเงินงบประมาณมาจัดหาใหม่ และจัดการดูแลซ่อมบำรุงซึ่งปัญหานี้ถือเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวปัจจุบันมี 3 ช่องได้แก่

1. สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 1 (สทล 1)
2. สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 (สทล 3)
3. สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 5 (สทล 5)

ทั้ง 3 สถานีมีความแตกต่างทางด้านระบบเครื่องส่ง และอุปกรณ์และระบบการส่งสัญญาณซึ่งแสดงในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 ระบบเครื่องส่งของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว

	สทล 1	สทล 3	สทล 5
(1) เครื่องส่ง	Toshiba - Thomcast	Etenco - VTC	Thomcast
(2) กำลังส่ง	5 กิโลวัตต์และ 10 กิโลวัตต์	10 กิโลวัตต์และ 2 กิโลวัตต์	2 กิโลวัตต์
(3) ระบบออกอากาศ	อนาล็อก(Analog)	อนาล็อก(Analog)	อนาล็อก(Analog)
(4) เสาอากาศ	สูง 145 เมตร	สูง 80 เมตร	ใช้ร่วมกับเสาช่อง 1
(5) รัศมีการแพร่ภาพ	100 เมตร	80 เมตร	80 เมตร
(6) วิธีการออกอากาศ	สลับเครื่องส่งในการออกอากาศ	สลับเครื่องส่งในการออกอากาศ	ใช้เครื่องส่งเดียวออกอากาศ

การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนจากระบบ อนาล็อก ไปสู่ระบบดิจิทัล ทำให้การส่งสัญญาณภาพชัดขึ้น ถือเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปรับองค์กร เพราะระบบการส่งสัญญาณของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในปัจจุบัน ต้องผ่านการแปลงสัญญาณหลายขั้นตอน จากขั้นตอนในการผลิตที่เป็นระบบดิจิทัล แล้วส่งไปยังสถานีเครื่องส่งที่เป็นระบบอนาล็อก ด้วยสัญญาณไมโครเวฟ จากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นระบบดิจิทัล อีกครั้งหนึ่งแล้วจึงส่งขึ้นดาวเทียม จึงทำให้สัญญาณภาพไม่คมชัด ด้วยเหตุนี้องค์กรจึงจำเป็นต้องจัดสรรเงินงบประมาณมาทำการปรับปรุงระบบส่งสัญญาณใหม่ และต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดการดูแลซ่อมบำรุงที่ค่อนข้างสูงมาก ซึ่ง

ปัญหาเกี่ยวกับระบบส่งสัญญาณนี้ถือเป็นปัญหาที่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน และต้องอาศัยงบประมาณเป็นจำนวนที่สูงมาก

5.1.4 การบริหารหน่วยงานในสังกัดของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว

การบริหารงานของสถานีโทรทัศน์นั้นเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวขององค์กรโดยตรง เพราะการบริหารคือการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การที่องค์กรจะปรับตัวใด ๆ ก็ตามฝ่ายบริหารคือผู้ที่ผู้นำในการกำหนดนโยบาย วางกลยุทธ์ในการดำเนินงาน พัฒนาระบบงาน และวิธีในการจะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์นั้น ซึ่งในแต่ละปีสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว จะทำการวางแผนงานประจำปีของสถานีร่วมกับพนักงานทั้งองค์กร เพื่อทำการเสนอไปยังกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมที่ควบคุมดูแลสถานี

ในปี 2548 ฝ่ายบริหารได้กำหนดนโยบายที่จะให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนำเสนอรายการที่ดีมีคุณภาพ และน่าสนใจเป็นที่ยอมรับจากผู้ชมทุกเพศทุกวัย ซึ่งนโยบายประจำปีของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนี้จะถูกแบ่งให้ฝ่ายต่าง ๆ ไปดำเนินงานพัฒนาเป็นแผนการดำเนินงานในแต่ละฝ่าย

การบริหารและการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว จะอยู่ภายใต้รูปแบบสถานีโทรทัศน์ที่ไม่เน้นการโฆษณาสินค้า แต่มีหน้าที่หลักเพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งพรรคฯสามารถควบคุมสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวผ่านหน่วยงานการปกครองและผ่านการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน ดังนั้นการที่ภาครัฐมีส่วนในการควบคุมสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวโดยตรงทำให้วัฒนธรรมองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีลักษณะเป็นแบบองค์กรราชการ

“เป้าหมายหลักของการบริหารงานสถานีโทรทัศน์นั้นก็คือตัวประชาชนเอง เพราะว่าตัวประชาชนจะเป็นฝ่ายตัดสินใจว่ารายการของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้นเป็นอย่างไรและสะท้อนถึงการบริหารงานของสถานีโทรทัศน์เองด้วยตัวสถานีเองแผนกไหนจะทำอะไรก็ตามผลสุดท้ายคือรายการโทรทัศน์ ดังนั้นทุกแผนกคือหนึ่งเดียวกันที่ต้องบริหารงานไปด้วยกัน”

(รายงานประจำปีของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว, 2548)

ถึงแม้ว่าการบริหารงานในสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวประสบความสำเร็จมาหลายครั้งจนทำให้บุคลากรเกิดการสับสน เช่น กรณีอนุญาตให้สถานีโทรทัศน์ IBC เข้ามาจัดตั้งสถานีใน

ประเทศลาวในปี 2530 เพื่อที่จะทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีการแข่งขันเพื่อให้เกิดการพัฒนา ซึ่งต่อมาทางสถานีโทรทัศน์ IBC ได้ขอถอนตัวออกจากการดำเนินงานในประเทศลาวอันเนื่องมาจากความขัดแย้งภายใน หรือในกรณีที่รัฐบาล อนุญาตให้ต่างประเทศไปตั้งสถานีโทรทัศน์ในลาวและสุดท้ายกลับมารวมตัวกัน ปัญหาดังกล่าวนี้นำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องปรับองค์กรและปรับการบริหารงานเป็นอย่างมาก หลังจากกรณีสถานีโทรทัศน์ IBC ขอถอนตัวนั้น สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจำเป็นต้องนำเอาสถานีโทรทัศน์ IBC เข้ามาเป็นหน่วยงานของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แต่สุดท้ายแล้วบุคลากรก็ไม่สามารถอยู่กับวัฒนธรรมการทำงานแบบภาครัฐ จึงลาออกกันไปเป็นจำนวนมาก อีกทั้งวัสดุอุปกรณ์เครื่องส่งที่ล้ำสมัย ทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องนำเอาสถานี โทรทัศน์ช่อง 3 ไปรวมกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 1 ในท้ายที่สุด ซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่ซ้ำซ้อนกันหลายครั้งหลายครานี้ก่อให้เกิดความสับสนในการบริหารงานเป็นอย่างมาก

“ในช่วงที่เราเอาสถานีมาทำเอง หลัง IBC ออกไปนั่นถือเป็นครั้งที่เรารู้ได้เลยว่าระบบของเราไม่พร้อมสนับสนุนให้บุคลากรทำงาน พนักงานลาออกเกือบหมดเพราะระบบต่าง ๆ ไม่ดี พนักงานทำงานกันไม่ได้เรารู้แล้วว่าเรามีปัญหาต้องเริ่มหาวิธีแก้ไขกันก็ตอนนั้นนี่ละ”

(ดร.แซกแก้ว ช้อยชัยยะ, สัมภาษณ์, 11 มิถุนายน 2548)

หลังจากการรวมหน่วยงาน เป็นสถานีโทรทัศน์ช่อง 1 แล้ว ผู้บริหารก็ยังไม่สามารถควบคุมดูแลให้มีการผลิตรายการที่มีคุณภาพ และดึงดูดใจประชาชนได้ จนภาครัฐเล็งเห็นว่าจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารงานอีกครั้ง ดังนั้น ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2548 พรรคฯ ได้ส่งมอบอำนาจการบริหารให้ นายบัวสอน พงศ์พานิช ซึ่งเป็นอดีตผู้อำนวยการใหญ่ของสถานีที่มีแนวคิดทันสมัย นายบัวสอน พงศ์พานิช จึงได้แต่งตั้งคณะผู้บริหารที่มีแนวความคิดกล้าพัฒนาองค์กรขึ้นมา เช่น นายภูมิ เพลงสะหวัด เป็นรองผู้อำนวยการด้านเทคนิค ดร.บุญจอม วงศ์เพ็ญ เป็นรองผู้อำนวยการด้านผลิตรายการช่อง 1 และ ช่อง 3 นายทองวัน บุญบัวทอง เป็นรองผู้อำนวยการด้านฝ่ายข่าว

เมื่อมีการรวมตัวระหว่างสองสถานีแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นอีกด้านหนึ่งคือมีการเปรียบเทียบของพนักงานด้วยกันในการทำงาน และความไม่พอใจในการรับหน้าที่ที่สถานีมอบหมาย เช่น คนที่เคยเป็นผู้บริหารในระดับหนึ่งตอนที่ทำงานอยู่สถานีช่อง 3 แต่เมื่อมีการรวมตัวระหว่างสถานีแล้วระดับตำแหน่งหรือระดับชั้นบังคับบัญชากลับไม่เท่าตำแหน่งเดิม ซึ่งสร้างความท้อแท้ในการทำงานให้กับพนักงานเป็นจำนวนมาก และเมื่อเปรียบเทียบลักษณะการทำงานของพนักงาน สองสถานีแล้วก็มีความแตกต่างกันในเรื่องวัฒนธรรมองค์กร ระบบการทำงานและรูปแบบการสร้างสรรคการผลิตรายการ ซึ่งความแตกต่างนี้เกิดมาจากการที่พนักงานที่มาจากสถานีช่อง 3 นั้น

เคยทำงานตามแบบวิธีของระบบโทรทัศน์ที่มีมาตรฐานตะวันตก แต่สำหรับพนักงานจากช่อง 1 นั้นทำงานตามแบบระบบการบริหารราชการแบบรัฐสังคมนิยมที่ต้องคอยคำสั่งจากรัฐบาล โดยมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแล

ปัญหาในด้านการบริหารงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวดังกล่าว นอกจากประเด็นทักษะการบริหารงานแล้ว ยังมีปัญหาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารระดับสูงที่มักจะดำรงตำแหน่งจนเกษียณ อายุราชการ ทำให้บุคลากรที่มีอายุราชการน้อยกว่า แต่มีความสามารถ ไม่สามารถเลื่อนขั้นขึ้นไปได้ ซึ่งทำให้บุคลากรหลายคนขาดแรงจูงใจในการทำงานไปมากทีเดียว

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จะให้การสนับสนุนประเทศลาวในการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 ขึ้นมาใหม่ ซึ่งคาดว่าจะมีการแยกส่วนการบริหารงานออกไปอีกส่วนหนึ่ง สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจึงน่าจะมีการปรับองค์กรครั้งใหญ่อีกครั้ง เนื่องจากว่าภายหลังที่มีการรวมสถานี และได้มีการทดลองให้มีการแบ่งความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่ของแต่ละช่องแล้ว พบว่าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นเมื่อก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ใหม่แล้วเสร็จจะต้องมีการจัดแบ่ง และมีการปรับองค์กรใหม่ อย่างไรก็ตาม การลาวมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 แห่งใหม่นี้เป็นสถานีที่เน้นในเรื่องการให้ความบันเทิงแก่สังคมมากกว่าการทำหน้าที่ทางการเมือง

"ถ้าเราไม่รับเอาศาสตร์การบริหารจัดการสมัยใหม่เข้ามาใช้พนักงานที่มีคุณภาพจบการศึกษาดีที่ไหนเขาอยากมาทำงานในที่ที่ไม่ทันสมัยเมื่อพนักงานคนรุ่นใหม่ที่ดีไม่เข้ามาร่วมงานกับองค์กรในวง การจะเกิดผู้นำการพัฒนาได้อย่างไร"

(ดร.แบกแก้ว ช้อยชัยยะ, สัมภาษณ์, 11 มิถุนายน 2548)

ยิ่งไปกว่านั้นปัจจุบัน คณะผู้บริหารของสถานีบางท่านยังถูกบุคลากรในสถานีมองว่า ขาดความทุ่มเทให้กับการพัฒนาสถานี มุ่งแต่แสวงหาผลประโยชน์จากสถานีมากกว่าการทุ่มเทให้สถานี ดังนั้น จึงเห็นว่า สมควรที่ต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กรอีกครั้งหนึ่งเพื่อทำให้การบริหารและการดำเนินงานเป็นไปตามระบบและมีการพัฒนาอย่างจริงจัง โดยเริ่มจากการพัฒนากลุ่มคณะผู้บริหารของสถานีเสียก่อน จากนั้นจึงปรับบรรดาแผนกต่าง ๆ และจัดคนให้เหมาะกับงาน

5.1.5 การปรับปรุงทางด้านงานการผลิตข้าวและรายการต่าง ๆ

ปัจจัยด้านการปรับเปลี่ยนการผลิตงานข้าว และรายการต่าง ๆ ถือเป็นปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อการปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ในปัจจุบันบุคลากรในด้านการผลิตงานข้าวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต่างตระหนักว่างานข้าวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มักจะทำข้าวตามจุดหมายเชิงของหน่วยงานราชการต่าง ๆ เท่านั้น ทำให้ไม่มีข้าววิเคราะห์หรือข้าวเจาะลึกในเรื่องต่าง ๆ เท่าที่ควรจะเป็น ไม่ว่าจะเป็นประเด็นทางสังคมเรื่องการทุจริตหรือการวิจารณ์การทำงานของภาครัฐ ด้วยเหตุนี้ ทำให้งานข้าวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีลักษณะเป็นข้าวเพื่อการประชาสัมพันธ์มากกว่าการทำข้าวเพื่อประโยชน์ของคนในสังคม ทำให้ประชาชนชาวลาวหันไปดูข่าวจากประเทศไทยมากกว่าดูข่าวของประเทศลาวเอง ปัญหาที่สำคัญที่ทำให้การผลิตข้าวเป็นไปอย่างซ้ำซากนั้น เป็นเพราะว่างบประมาณที่ใช้ในการผลิตข้าวมีน้อยเกินไปลดถ่ายทอดนอกสถานที่ไม่เพียงพอ ไม่สามารถออกไปทำข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้เท่าที่ควร ข้าวส่วนใหญ่จะเป็นข่าวภารกิจผู้นำหรือการประชุม นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวก็ไม่ค่อยออกไปทำข่าวหรือทำรายงานพิเศษ การเขียนข่าวก็ทำไปตามแบบเดิม ๆ โดยไม่มีแนวความคิดที่สร้างสรรค์เท่าใดนัก ตรงกันข้ามรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ของประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ไทย จีนหรือเวียดนามนั้นการทำข่าวเป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนในสังคม ซึ่งโดยมากเป็นเรื่องใกล้ตัวเนื่องจากสามารถสร้างความสนใจแก่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี

ปัญหาดังกล่าวสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว โดยเฉพาะแผนกข่าวเองต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงระบบการบริหารที่ยังไม่คล่องตัวในปัจจุบัน ต้องแก้ไขในด้านนโยบายให้แก่พนักงาน ในส่วนของอุปกรณ์ เช่น กล้องถ่ายทำ เครื่องตัดต่อ และการผลิตรายการต่าง ๆ นั้นถือได้ว่าเพียงพอในปัจจุบัน แต่บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการทำข่าวยังไม่เพียงพอกับงานที่ต้องทำในแต่ละวัน อีกประการหนึ่งการทำข่าวควรมีความเป็นอิสระในการทำงาน และมีงบประมาณในการผลิตข่าวที่เพียงพอ และที่ผ่านมามีการผลิต และดำเนินการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละวันนั้นเป็นเพียงการรายงานข่าวเท่านั้น และต่อไปต้องให้มีการรายงานข่าวผ่านทาง Internet เพื่อรับประกันความเร็วและทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน แต่สิ่งสำคัญเป็นพิเศษคือเรื่องนโยบายทางการเงินต้องให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจ เพราะว่าคนทำข่าวนั้นจะทำงานอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นควรที่จะให้ความสำคัญในแง่นโยบายการเงินขององค์กรให้เหมาะสมจึงจะได้รายการที่มีคุณภาพ (สุวัน วิไลแสง, สัมภาษณ์, 28 พฤษภาคม, 2548)

ผู้บริหารของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจึงมีแนวความคิดที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตงานข่าวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวภายในเดือนตุลาคม พ.ศ.2549 ตามนโยบายใหม่ของคุณะผู้บริหารที่วางไว้ในช่วงปลายปี พ.ศ.2548

ในส่วนของนโยบายใหม่นี้จะมีการจัดซื้ออุปกรณ์ผลิตรายการข่าวใหม่และเพิ่มบุคลากรในการผลิตรายการข่าวมากขึ้น เพราะแต่เดิมฝ่ายข่าวมีบุคลากรเพียง 11 คน ซึ่งเป็นนักข่าวจริง ๆ เพียง 5 คน และเป็นช่างกล้อง 6 คน โดยทั้งหมดนี้มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านนิเทศศาสตร์เพียง 2 คนเท่านั้น ดังนั้นการเพิ่มบุคลากรในการผลิตรายการข่าวนั้นสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม และทำการปรับฐานเงินเดือน เพื่อที่จะได้เป็นแรงจูงใจให้บุคลากรมีกำลังใจ และเป็นการรักษาบุคลากรเอาไว้กับองค์กรด้วย

ในส่วนของกรรงานข่าว แผนงานนโยบายใหม่ได้กำหนดแผนที่จะพัฒนากรรงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต โดยจะมีการจัดทำเว็บไซต์รายการข่าว และพัฒนาระบบการส่งข่าวผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมล ด้วย

ในด้านรายการที่ให้ความบันเทิง ฝ่ายรายการมีแผนการที่จะปรับปรุงสัดส่วนรายการที่ผลิตเองจากเดิมที่ผลิตเองเป็นส่วนใหญ่ ให้เหลือเพียงร้อยละ 65 โดยจะนำเข้รายการที่ทันสมัย ที่มีประโยชน์จากต่างประเทศเข้ามาแทน โดยคิดเป็นร้อยละ 35 รายการที่นำเข้มาจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นรายการเกมโชว์ที่ให้ความรู้ ภาพยนตร์ทั่วไปและสารคดีต่างประเทศ และรายการสำหรับเด็ก รวมถึงรายการเด็กจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่ให้ความสนใจในการพัฒนารายการสำหรับเด็ก ซึ่งได้มีการทดลองผลิตรายการใหม่ขึ้น และส่วนหนึ่งก็เป็นรายการนำเข้จากสิงคโปร์แล้วนำมาพากย์เป็นภาษาลาวและออกอากาศ ในส่วนภาพยนตร์นั้น ส่วนใหญ่นำเข้จากประเทศจีน ซึ่งก่อนหน้านี้นี้จะมีแต่ภาพยนตร์อินเดีย เวียดนาม แต่ปัจจุบันมี จีน ฝรั่งเศส หรือหนังจากยุโรป ญี่ปุ่น และเกาหลีอีกด้วย ส่วนการส่งเสริมในเรื่องการผลิตภาพยนตร์หรือในภาษาลาวเรียกว่า "รูบเงาลาว" นั้นยังติดอยู่ที่งบประมาณที่ใช้ในการผลิตยังมีข้อจำกัด โดยอาจจะผลิตปีละเรื่องถ้าเป็นหนังใหญ่ ส่วนละครโทรทัศน์กำลังมีการปรับปรุงเพราะว่าไม่ได้ให้ความสำคัญ เพราะส่วนที่ผลิตเพื่อออกอากาศในปัจจุบันเป็นเพียงละครสั้นหรือ "ละครเว้า" ละครสั้นส่วนใหญ่เอาเค้าโครงมาจากละครเก่า แล้วนำมาดัดแปลงให้มีส่วนสะท้อนปัญหาของสังคมแฝงด้วยคติสอนใจ ในส่วนของการผลิตมิวสิควิดีโอและละคร ทางสถานีมีทุนจำนวนหนึ่งพร้อมทั้งหากการสนับสนุนจากภาคเอกชน โดยมีศิลปินที่สังกัดในกระทรวงแถลงข่าวและจากนอกกระทรวงเข้ร่วม ในส่วนของผู้กำกับและผู้เขียนบทละครมักจะเป็นคนเดียวกัน ซึ่งทางสถานีโทรทัศน์จะรับผิดชอบในเรื่องของ

การถ่ายทำ ตัดต่อ แล้วออกอากาศ การผลิตละครจะได้จำนวนมากว่าการผลิตภาพยนตร์ คือจะผลิตได้ 10 กว่าเรื่องต่อปี เรื่องละประมาณ 15 – 20 นาที

ส่วนรายการที่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวผลิตเองมีรายการที่ได้รับความนิยมอยู่หลายรายการ เช่น “รายการมิ่งเมืองลาว” เป็นรายการด้านศิลปวัฒนธรรมของชาวลาวในเขตต่าง ๆ “รายการอาชีพนี้ก็ดีเหมือนกัน” เป็นรายการแนะนำการประกอบอาชีพ รายการเหล่านี้เป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมอย่างมาก จำเป็นต้องหางบประมาณมาสนับสนุนให้รายการมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้คนภายในสถานีแปลหนังหรือสารคดีจากต่างประเทศเพื่อนำมาออกอากาศ เพราะในความเป็นจริงมีพนักงานจำนวนไม่น้อยที่มีความสามารถในด้านการแปลหลายภาษา สิ่งดังกล่าวเป็นเงื่อนไขที่ดีให้แก่การผลิตรายการที่นำเข้าหรือได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ แต่สิ่งสำคัญสถานีต้องมีเงินให้แก่ผู้แปลตามความสามารถถึงจะไม่สูงเท่ากับการจ้างคนนอกแปลและต้องให้สมเหตุสมผล ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความสนใจและเพิ่มรายได้แก่พนักงานภายในสถานี ทั้งยังเป็นการฝึกภาษาไปในตัวอีกด้วย สิ่งสำคัญอีกด้านหนึ่ง หัวหน้าต้องมีความจริงจังในการสร้างคนรุ่นใหม่ ไม่ควรก้าวก่ายหน้าที่ของพนักงาน ควรให้เขามีอิสระทางความคิด และการทำงานต้องถืองานสื่อเป็นหัวใจในการดำเนินงาน ส่วนกฎระเบียบหรือการโฆษณาแนวทางนั้นเป็นหน้าที่อยู่แล้ว (นิลาวัน ทะวีสุก สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม, 2548)

การที่จะผลิตรายการที่มีคุณภาพนั้น ก่อนอื่นต้องมีนโยบายที่เหมาะสมให้แก่พนักงานที่มีส่วนรับผิดชอบรายการต่าง ๆ เป็นต้นในเรื่องเงินที่จะใช้เข้าในการผลิต เงินค่าแรง อุปกรณ์การผลิตตลอดถึงรถรับใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้อย่างไรก็ไม่ถูกตามวัตถุประสงค์ยังคงคิดแต่เรื่องการทำหน้าที่เป็นหลัก โดยที่ไม่นึกถึงผู้ชมว่ามีความสนใจรายการที่ผลิตออกมาอย่างไรเมื่อตอบสนองในด้านเงินและอุปกรณ์รับใช้ แน่นนอนก็จะมีความคิดดี ๆ ที่จะทำให้อารมณ์ของการผลิตรายการออกมาดี ๆ (บุญลับ ดวงภูมิ สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม, 2548)

ในส่วนของการโฆษณาสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีปัญหาในการจัดหาผู้สนับสนุนโฆษณา ซึ่งตามแผนงานนโยบายใหม่มีแนวความคิดที่จะใช้วิธีขอความร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น การจัดทำรายการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนปลูกข้าวบาร์เลย์ให้มากขึ้น เพื่อที่จะเป็นวัตถุดิบแก่บริษัทผู้ผลิตเบียร์ลาว ซึ่งกำลังขาดแคลนวัตถุดิบอยู่ ซึ่งบริษัทผู้ผลิตเบียร์ลาวก็จะได้รับประโยชน์และสามารถเพิ่มการสนับสนุนสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมากขึ้น

ตัวบริษัท ผู้ผลิตเบียร์ลาวเองในปัจจุบันนี้ ก็มีการปรับเงินสนับสนุนสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวให้เพิ่มขึ้นเป็นปีละ 200 ล้านกีบ ภายใต้ข้อตกลงที่ว่า สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจะต้องปรับปรุงรายการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้สนใจรับชมรายการหรือเรตติ้ง ให้เงินที่สนับสนุนเกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ต่อบริษัทผู้ผลิตเบียร์ลาวมากที่สุด

“ในแต่ละปีทางบริษัทเบียร์ลาวจะเพิ่มงบประมาณให้แก่การโฆษณาทางสื่อต่าง ๆ แล้วแต่ความต้องการใช้จ่ายในการผลิตรายการของแต่ละสื่อสถานีโทรทัศน์แห่งชาติ จะได้รับส่วนแบ่งมากที่สุดแต่สิ่งสำคัญต้องผลิตรายการออกมาด้วยคุณภาพที่ดี

(พอนชัย ภูนสหวัด สัมภาษณ์, 20 สิงหาคม, 2548)

นอกจากนี้ยังมีหลายบริษัทที่โฆษณาสินค้าผ่านทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเช่น บริษัทน้ำสีลาว อุไลพานิต บริษัทน้ำหวานลาว จำกัด บริษัทผลิตยาและหลายบริษัทก็ได้มีการแสดงความคิดเห็นให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีการปรับปรุงรูปแบบและเนื้อหารายการเพื่อให้เป็นที่สนใจของผู้ชม

5.1.6 การบริหารด้านงบประมาณ

ในโครงสร้างปัจจุบันของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ซึ่งแบ่งเป็นฝ่ายสำคัญต่าง ๆ ดังนี้ ฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายงานภาพยนตร์ และวีดีโอจากต่างประเทศ ฝ่ายข่าว ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายจัดรายการและฝ่ายขายเวลาและรายการ

การบริหารด้านงบประมาณ ถือเป็นภารกิจหลักของฝ่ายขายเวลาและรายการ ฝ่ายขายเวลาและรายการถือเป็นฝ่ายที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นฝ่ายที่มีส่วนสำคัญต่อการควบคุมงบประมาณ และกำหนดนโยบายแนวคิดหลักของรายการ อีกทั้งฝ่ายขายเวลาและรายการยังถือเป็นฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับความนิยมของรายการและความอยู่รอดหรือรายรับขององค์กร ทั้งนี้เพราะรายรับที่เป็นเงินอุดหนุนจากภาครัฐมีจำนวนคงที่และไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายดำเนินงาน ฝ่ายขายเวลาและรายการจะเป็นฝ่ายที่คอยจัดหาเงินสนับสนุนเพิ่มเติม และดูแลด้านการบริหารด้านงบประมาณ

ในส่วนของงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้รับงบประมาณจากรัฐบาล ผ่านกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมนำมาใช้จ่ายในส่วนต่าง ๆ อย่างเช่นเป็น

เงินเดือน เงินดำเนินงานต่าง ๆ ใช้เป็นเงินบริหารโครงการทั่วไป ใช้จ่ายในกระบวนการผลิตรายการ ใช้จ่ายในการซื้อรายการใหม่ ใช้ในโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของสถานี

ในการของบประมาณนั้น ทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจะประเมินจำนวนงบประมาณที่ต้องใช้ ส่งไปให้ทางกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมยอดของงบประมาณขั้นต้นจากทางกระทรวง ฯ จากนั้นกระทรวงแถลงข่าว และวัฒนธรรมจะนำเอางบประมาณนั้นไปเสนอต่อรัฐบาลเพื่อขออนุมัติ ซึ่งงบประมาณในส่วนนี้ในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เท่ากันและมักจะไม่เพียงพอต่อการใช้พัฒนาสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ตามแผนงานนโยบายใหม่ ๆ

โดยสรุปส่วนใหญ่ในแต่ละปี งบประมาณของรัฐที่ให้แก่วางสถานีนั้น ไม่เพียงพอกับความ ต้องการ ในหนึ่งสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจะได้รับงบประมาณ 400 ล้านถึง 700 ล้านกีบ เงินจำนวนนี้นำมาใช้ในการผลิตรายการ ใช้จ่ายในการบำรุง-ซ่อมอุปกรณ์ซึ่งไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่มีงบประมาณสนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีปัญหาในเรื่องการปรับองค์กร หรือการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง

5.2 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวก่อตั้งและพัฒนามาได้ 21 ปี โดยทำหน้าที่หลักคือโฆษณา เผยแพร่แนวทางนโยบายของพรรคและแผนพัฒนาประเทศของรัฐบาลลาวมาโดยตลอด ดังนั้นในการจัดโครงสร้างองค์กรย่อมได้รับผลจากนโยบายของพรรคและรัฐบาล ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการปรับองค์กรอย่างแน่นอน

5.2.1 นโยบายของพรรคในการควบคุมระบบสื่อสารมวลชนของประเทศ

นโยบายของพรรคในการควบคุมระบบสื่อสารมวลชนของประเทศลาว มีลักษณะเป็นรูปแบบเดียวกับประเทศที่มีการปกครองในระบบพรรคเดียว เช่นสาธารณรัฐประชาชนจีน คือเน้นการนำเอาระบบสื่อสารมวลชนมารับใช้พรรคหรือรับใช้การเมือง เช่นการเผยแพร่ นโยบายของพรรค และการสร้างความสามัคคีของคนในชาติ ลักษณะของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจะอยู่ภายใต้การดูแลควบคุมของเจ้าพนักงานที่สังกัดพรรค ข่าวสารมีลักษณะเน้นประโยชน์ต่อชาติและความรักชาติ

นโยบายของพรรคในการควบคุมระบบสื่อสารมวลชนของประเทศลาว ถือเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ทั้งในแง่ของการควบคุมโดยใช้บุคลากรและการควบคุมโดยการสั่งการผ่านนโยบายประจำปี ซึ่งในทัศนคติของพรรคที่มีต่อสื่อมวลชนนั้น พรรคถือว่าสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือโฆษณาทางด้านแนวคิดของบรรดาองค์กรจัดตั้งในระบบที่มีพรรคเป็นแกนนำ สื่อมวลชนที่กล่าวมานั้นประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งมีองค์ประกอบทางด้านเทคนิคที่แตกต่างกันไปในแต่ละภารกิจ ซึ่งในการสร้าง และขยายระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน คือภารกิจแห่งการเปลี่ยนแปลงใหม่รอบด้านอย่างมีหลักการของพรรคและพรรคต้องอาศัยสื่อมวลชน เป็นฝ่ายโฆษณาแนวทางและสร้างความสามัคคีปรองดองภายในชาติ พร้อมทั้งมีการปลุกกระตมประชาชนในการพัฒนาประเทศชาติ และมีการศึกษาอบรมแนวคิดไปด้วย พรรคถือว่าสื่อมวลชนเป็นเวทีแห่งการแสดงความคิดเห็นของประชาชน และในสภาพเงื่อนไขที่ลาวกำลังปฏิบัติในทิศทางที่นำไปสู่กลไกทางการตลาดนั้น สื่อมวลชนจำเป็นต้องมีการปรับตัว ซึ่งรัฐบาลได้เอาใจใส่ในการพัฒนาสื่อให้มีความทันสมัย และมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น พรรคและรัฐบาลลาวจึงพยายามที่จะเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาทำธุรกิจโทรทัศน์ ดังนั้นจึงเห็นว่ามีความจำเป็นในการลงทุนให้แก่สื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์โดยได้เปิดโอกาสให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวสามารถนำเอาโฆษณาเข้ามาให้มากขึ้นและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการต่าง ๆ พร้อมกันนั้นก็ได้มีการขายเวลาให้ภาคเอกชนดำเนินรายการอีกด้วย การปฏิบัตินโยบายดังกล่าวของพรรคเห็นว่า มีความเหมาะสมในเงื่อนไขที่ลาวกำลังหันไปสู่กลไกใหม่อย่างที่เป็นอยู่ และต้องมีความเข้าใจว่าถึงจะอยู่ในระบบใดก็ตาม สื่อมวลชนต้องเป็นฝ่ายสนองความต้องการทางด้านจิตใจของคนในสังคม ฉะนั้นต้องมีทุนที่จำเป็นเพื่อรับประกันให้แก่การเคลื่อนไหวเป็นปกติ และมีคุณสมบัติต่อสังคม อีกด้านหนึ่งสื่อมวลชนต้องหาช่องทางหรือวิธีการเพื่อก้าวไปสู่สิ่งใหม่ ๆ เพื่อสร้างรายได้สนองต่อรายจ่ายที่เห็นว่ามีมีความจำเป็นของตน จะหาด้วยวิธีใดก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม และไม่ผิดต่อแนวทางนโยบายของพรรคและรัฐบาล ทั้งนี้เพื่อลดภาระของรัฐบาล การเปิดกว้างให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินรายการ และมีการให้เข้าเวลานั้นได้เริ่มปฏิบัติในปี 2546 เป็นต้นมา ส่วนการเปิดให้มีการโฆษณาสินค้านั้นมีมาได้ 10 กว่าปีแล้วแต่มีจำนวนน้อยมากถ้าเปรียบเทียบกับปัจจุบัน

จากนโยบายของพรรคที่เปิดโอกาสให้สื่อมวลชนหารายได้ จากการโฆษณาดังกล่าว ในปัจจุบันสังเกตได้ว่า มีรายการที่มีคุณภาพออกมาสู่สังคมและสร้างความสนใจแก่ผู้ชมมากขึ้น รูปแบบรายการมีหลากหลายและเนื้อหาเป็นที่น่าสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะรายการข่าวได้นำเอาความคิดเห็นของประชาชนที่มีลักษณะสร้างสรรค์ที่สะท้อนความเป็นจริงของสังคมมาเผยแพร่ ซึ่งเป็นวิถีทางหนึ่งที่ทำให้สื่อโทรทัศน์ลาวนำเสนอข่าวสารหลายทางที่แตกต่างกับเมื่อก่อนที่นำเสนอ

ชาวเพียงด้านเดียว ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการด้านข่าวสารแก่สังคมได้ดีพอสมควรและ ทำให้บทบาทของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว และสื่อมวลชนอื่น ๆ ที่เป็นเครื่องมือในการโฆษณา แนวทางของพรรคและรัฐบาล ทั้งเป็นเวทีแห่งการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในสังคมอย่าง ค่อยเป็นค่อยไป (มติ 36 ของกรมการเมืองศูนย์กลางพรรคว่าด้วยการเพิ่มทิวการควบคุมดูแล ของพรรค การคุ้มครองของรัฐต่อแขนงสื่อสารมวลชนในระยะใหม่) ซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือของพรรคและรัฐบาลในการทำหน้าที่โฆษณาเผยแพร่แนวทาง นโยบายของพรรค นโยบายและระเบียบกฎหมายของรัฐ ศึกษาอบรมทางด้านแนวคิดการเมือง ให้แก่มหาชน ปลุกกระตุ้นประชาชนให้เข้าร่วมภารกิจปกป้องรักษาและพัฒนาประเทศชาติ ก็คือ ภารกิจแห่งการสร้างและขยายระบอบประชาธิปไตยประชาชน สร้างบรรดาปัจจัยเพื่อก้าวไปสู่ สังคมนิยม

2. สื่อมวลชนเป็นเวทีของมหาชน เป็นสายใยผูกพันระหว่างประชาชนกับพรรคเพราะว่า สื่อมวลชนนอกจากจะทำหน้าที่ในการโฆษณาเผยแพร่แนวทางนโยบายของพรรคแล้ว ยังต้องเป็น เวทีให้แก่ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นของตน สื่อเป็นเวทีแห่งการขยายประชาธิปไตยและสิทธิ การเป็นเจ้าของประเทศชาติของประชาชนเผ่าต่าง ๆ อย่างแท้จริง

3. สื่อมวลชนต้องมีหลายรูปหลายสี (รายการมีความหลากหลาย) ทางด้านเนื้อหาสื่อต้อง สร้างความนิยมแก่ผู้ชมรายการต่าง ๆ ด้วยการนำเอาผลประโยชน์ไปสู่ประชาชนโดยทางตรงหรือ ทางอ้อมและให้เหมาะสมกับความชอบของผู้ชมผู้ฟังรวมทั้งความบันเทิงและให้ความรู้ไปพร้อม ๆ กัน

4. บรรดาองค์กรและภาคส่วนต่าง ๆ จนถึงพนักงานชั้นนำของพรรคและรัฐ ต้องมีความ รับผิดชอบและให้การช่วยเหลือร่วมมือกับสื่อ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและมี ประสิทธิภาพ

5. ต้องมีนโยบายที่เหมาะสมต่อสื่อมวลชนโดยเฉพาะในระยะที่ลาวกำลังดำเนินการ เปลี่ยนแปลงไปสู่กลไกเศรษฐกิจตลาด จำเป็นต้องมีกองทุนในระดับใดระดับหนึ่งเพื่อรับประกัน ให้แก่การดำเนินงานของสื่อมวลชน อนุญาตให้สื่อมวลชนหารายได้เพื่อเลี้ยงตัวเองทั้งนี้ก็เพื่อลด ภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลลง

5.2.2 ความร่วมมือที่ได้รับจากต่างประเทศ

ความร่วมมือที่ได้รับจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้รับความ ร่วมมือมาจากประเทศที่เคยมีระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมเช่น สหภาพโซเวียต ประเทศ เยอรมันตะวันออก (ก่อนการเปลี่ยนแปลง) ประเทศเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีนความ ร่วมมือที่ได้รับจากต่างประเทศมีหลายรูปแบบ ทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณในการพัฒนา

ระบบสื่อสารมวลชนของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตและส่งสัญญาณ ด้านการให้ทุนการศึกษา ด้านการสื่อสารมวลชน นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศไทยและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับบรรดาประเทศในสมาคมอาเซียน องค์การ ABU AIBD องค์การ ใจก้าแห่งประเทศญี่ปุ่นและอื่น ๆ ปัจจุบันได้มีอีกหลายประเทศให้ทุนไปศึกษาระยะสั้นและยาวในกลุ่มประเทศดังกล่าวรวมทั้งประเทศไทยด้วย โดยในการให้ความช่วยเหลือของต่างประเทศจะมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 9 การช่วยเหลือของต่างประเทศแก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวแต่ปี พ.ศ 2542-2548

ปี	ญี่ปุ่น	จีน	เวียดนาม	ไทย	ฝรั่งเศส
2542-2543	อุปกรณ์	-	ฝึกอบรม	ฝึกอบรม	-
2543 -2544	อุปกรณ์	-	ฝึกอบรม	-	อุปกรณ์
2545 -2546	-	อุปกรณ์	อุปกรณ์	-	-
2546 -2547	-	ฝึกอบรม	ฝึกอบรม	อุปกรณ์	-
2547-2548	-	-	อุปกรณ์	อุปกรณ์	-

จากตารางการช่วยเหลือของต่างประเทศแก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวแต่ปี พ.ศ 2542-2548 พบว่า

ประเทศเวียดนามจะให้การช่วยเหลือลาวในการบันทึกข่าวต่างประเทศที่ทางเวียดนามได้ซื้อสัญญาณจากต่างประเทศมาแล้ว ฝ่ายลาวจะเอามาแปลเป็นภาษาลาวและทำการออก อากาศ ฉะนั้นข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่จะได้มาจากสถานีโทรทัศน์เวียดนาม นอกจากนี้ในแต่ละปี เวียดนามยังส่งผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการมาช่วยลาวในการซ่อมและจัดฝึกอบรมด้านเทคนิค และด้านการผลิตรายการต่าง ๆ ให้แก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นประจำ การช่วยเหลือดังกล่าวส่วนมากเป็นการช่วยแบบไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ พร้อมกันนั้นยังมีการให้รายการบันเทิง หนังสือสารคดี และมีการร่วมผลิตรายการหรือถ่ายทอดสดร่วมกันในงานสำคัญ ๆ ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการถ่ายทอดสดร่วมกัน 2 ครั้งคือ ฮานอย-เวียงจันทน์ และเวียงจันทน์-โฮจิมินท์ ในงานแข่งจักรยานเพื่อชิงถ้วยรางวัลจากสถานีโทรทัศน์นครโฮจิมิน ในเดือนเมษายนปี 2549 การร่วมถ่ายทอดงานดังกล่าวได้สะท้อนสายสัมพันธ์ และความร่วมมือทุกด้านของทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ก็ยังเป็นการร่วมมือช่วยเหลือพัฒนาสื่อโทรทัศน์ของลาวอีกด้วย

การช่วยเหลือจากประเทศไทย ในแต่ละปีจะมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาคมนักข่าวลาวกับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำที่ประเทศไทยหรือประเทศลาว การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นดังกล่าว เป็นการเพิ่มความเข้าใจในการทำงาน และการนำเสนอข่าวของผู้สื่อข่าวของสองประเทศ ไม่ให้มีการบิดเบือน และสร้างความพอใจให้แก่ทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ฝ่ายไทยก็ยังช่วยในด้านการฝึกอบรม และในด้านอุปกรณ์ เช่น กล้องถ่ายทำ เครื่องตัดต่อและอื่น ๆ ซึ่งในอนาคตสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจะมีการร่วมมือกับทางสถานีโทรทัศน์ ITV ในการผลิตรายการ และการช่วยฝึกอบรมแก่พนักงานของสถานีในด้านการผลิตรายการ นั่นคือทางด้านเทคนิคทั้งลาวและไทยตกลงที่จะสร้างศูนย์ข้อมูลข่าวสารอยู่ในแต่ละประเทศ เพื่อความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน กล่าวโดยสรุปการร่วมมือระหว่างสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวกับสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ของไทยอยู่ในระยะที่มีการขยายตัว

การช่วยเหลือจากประเทศญี่ปุ่นโดยผ่านองค์กรใจกล้า ในระยะที่ผ่านมาทางประเทศญี่ปุ่นจะช่วยในด้านเครื่องมืออุปกรณ์การผลิตรายการแบบครบชุด นอกนั้นยังส่งผู้เชี่ยวชาญมาประจำอยู่ที่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว เพื่อความสะดวกในการแก้ไขความผิดพลาดทางด้านเทคนิค เมื่อฝ่ายลาวสามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่นจะปล่อยให้ลาวดำเนินงานเองโดยไม่ส่งผู้เชี่ยวชาญมาประจำอีกต่อไป ปัจจุบันญี่ปุ่นจะให้ช่วยเหลือในด้านการสร้างพนักงานวิชาการเป็นส่วนมาก และเป็นผู้นำเข้าอุปกรณ์รายใหญ่ให้แก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว โดยจะเป็นการช่วยเหลือฟรีและซื้อในราคาถูกให้แก่ลาว นอกจากนี้ยังมีการช่วยฝึกอบรมระยะสั้นเป็นประจำ นอกจากองค์การใจกล้าที่ให้ความช่วยเหลือแล้วทางสถานีโทรทัศน์ NHK ของญี่ปุ่นยังให้การช่วยเหลือลาวในบางประเภทรายการเช่น สารคดี ภาพยนตร์ และยังให้ทุนแก่ลาวในการไปฝึกอบรมที่ประเทศสถานี โทรทัศน์ NHK อีกด้วย

การช่วยเหลือจากสาธารณรัฐประชาชนจีน จะเน้นในด้านการสร้างและปรับปรุงสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยจะเปลี่ยนเป็นระบบ Digital พร้อมกับนั้นยังช่วยในการฝึกอบรมทางด้านวิชาการในแง่การผลิตรายการ วิชาการทางฝ่ายเทคนิคและอื่น ๆ ส่วนเยอรมันและองค์กรสากลอื่น ๆ จะเน้นในด้านการช่วยฝึกอบรมและช่วยในด้านการเงิน ความร่วมมือที่ได้รับจากต่างประเทศมีผลต่อสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นอย่างมาก บุคลากรที่ได้รับทุนการศึกษาก็จะนำเอาความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาปรับและพัฒนาองค์กร ซึ่งในการไปฝึกอบรมแต่ละครั้งโดยส่วนมากจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับการผลิตรายการ การเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจากการไปฝึกอบรมนั้นทำให้พนักงานวิชาการของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้ความรู้และมีประสบการณ์ในการดำเนินงานมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามพบอุปสรรคทางด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ในส่วนของวัสดุอุปกรณ์ทางด้าน

การผลิตและส่งสัญญาณ จะทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวสามารถพัฒนาคุณภาพรายการและการส่งสัญญาณได้ดีขึ้น

สรุปแล้วความร่วมมือกับต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในเชิงอนิเมชันเศรษฐกิจ การตลาดนั้น ทางฝ่ายลาวได้มีการลงทุนแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน และร่วมมือกับต่างประเทศทางด้านสื่อโทรทัศน์ และอยู่ในเป้าหมายความร่วมมือกับต่างประเทศของทางรัฐบาล เพราะถ้าจะให้รัฐลงทุนแต่ฝ่ายเดียวคงเป็นไม่ได้ เนื่องจากยังมีอีกหลายด้านที่ต้องได้รับการปรับปรุงไปพร้อม ๆ กัน ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้มีการร่วมมือกับหลาย ๆ ประเทศที่มีระบบการเมืองที่แตกต่างกัน ไม่จำกัดว่าต้องอยู่ในอุดมการณ์เดียวกันหรือไม่ สิ่งสำคัญคือการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อพัฒนาสื่อโทรทัศน์ของลาวให้มีความทันสมัยเท่าเทียมกับประเทศใกล้เคียง และการให้ความช่วยเหลือของต่างประเทศแก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ในยุคปัจจุบันอยู่ในรูปแบบการให้ทุนแก่พนักงานลาวไปฝึกอบรมระยะยาวหรือสั้น เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่โลกกำลังนำไปใช้ อีกรูปแบบหนึ่งก็คือการช่วยเหลือทางด้านอุปกรณ์การผลิตซึ่งนำมาให้โดยตรง อย่างเช่น กล้องถ่ายทำ เครื่องตัดต่อ เครื่องส่งและอื่น ๆ โดยจะใช้เงินที่ได้จากประเทศนั้นๆซื้อเครื่องจากประเทศที่ให้เงิน นอกจากนี้ยังมีอีกหลายประเทศที่ให้การช่วยเหลือด้านรายการประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ลาวมีรายการต่างประเทศออกอากาศ การช่วยเหลือที่กล่าวมาข้างต้นจะทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีการปรับตัวและเป็นการขยายความร่วมมือให้กว้างกว่าเดิม

5.2.3 การขยายตัวของสื่อต่างประเทศในประเทศลาว

สื่อต่างประเทศที่เข้าไปมีบทบาทในลาวนั้นมีสองลักษณะคือเข้าไปในทางตรงหมายความว่ารัฐบาลลาวอนุญาตให้บริษัทต่างชาติเข้าไปลงทุนโดยตรงเช่นบริษัท Cable TV และการเข้าไปตั้งสถานีเครือข่ายของสถานีโทรทัศน์เวียดนาม VTV สถานีโทรทัศน์ฝรั่งเศส CFI และอื่น ๆ และการเข้าไปโดยทางอ้อมได้แก่สัญญาณภาพจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ จากประเทศไทย ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1) อิทธิพลของสถานีโทรทัศน์ต่างประเทศที่แพร่เข้าไปในลาว

ก่อนที่ระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียต จะล่มสลายนั้นบรรดาประเทศสังคมนิยมทั้งหลายล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากสหภาพโซเวียตทั้งสิ้น ในฐานะที่เป็นผู้นำทางด้าน

ระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม สหภาพโซเวียตในยุคนั้นจะเป็นผู้คอยดูแลและให้การช่วยเหลือประเทศสมาชิกทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจ การให้คำปรึกษาทางด้านการเมืองและเผยแพร่ทางด้านวัฒนธรรม โดยนำเสนอผ่านรายการสารคดี ภาพยนตร์ เพื่อนำไปฉายในประเทศสังคมนิยมด้วยกัน ลาวเองเป็นประเทศหนึ่งที่มีระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม จึงได้รับอิทธิพลจากการสื่อสารมวลชนของสหภาพโซเวียตในเวลานั้นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ลาวกำลังก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ ในช่วงแรกนั้นรายการยังไม่มีมากพอที่จะนำเสนอ จึงจำเป็นต้องเอารายการต่างประเทศออกอากาศเป็นส่วนใหญ่ เช่น รายการ "ซูปเงา" ของโซเวียต รายการสารคดี รายการการ์ตูนและ รายการเพลง ฯลฯ รายการอีกส่วนหนึ่ง นอกเหนือจากรายการของสหภาพโซเวียตเป็นรายการสารคดีที่ได้รับการช่วยเหลือจากประเทศจีน และเวียดนาม ระยะเวลาอันเป็นช่วงเวลาแห่งการแข่งขันทางความคิดระหว่างระบบสังคมนิยม และระบบทุนนิยม ดังนั้นสื่อที่ลาวรับไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชนลาวได้รับรู้ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อที่มาจากประเทศสังคมนิยมเป็นหลักดังที่กล่าวมาข้างต้น

ปัจจุบันสื่อมีลักษณะไร้พรมแดนมากขึ้น ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของประชาชนก็มีหลายทาง ประชาชนลาวเองสามารถรับสื่อต่างประเทศ ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ ได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น ในส่วนของสื่อโทรทัศน์ สื่อโทรทัศน์จากประเทศเพื่อนบ้านเช่นประเทศไทยได้รับความนิยมจากประชาชนชาวลาวเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่ความน่าสนใจของรายการ รูปแบบรายการที่มีหลากหลาย ช่องสัญญาณที่มีหลายช่อง ฯลฯ สำหรับสัญญาณจากทางวิทยุ และโทรทัศน์ไทยนั้น ผังลาวสามารถรับฟังและชมได้เกือบทุก ๆ สถานี นอกนั้นยังมีวิทยุเอเชียเสรี วิทยุ VOA ภาษาลาว ซึ่งเป็นการกระจายเสียงข้ามพรมแดนที่คนลาวนิยม และรายการที่คนลาวชอบที่สุดก็เป็นรายการ "ชาวลาวในต่างแดน" รวมทั้งรายการเรียนภาษาอังกฤษ รายการเพลงลาวสมัย รายการข่าวรอบโลกเป็นต้น นอกจากนี้ทางรัฐบาลลาวยังอนุญาตให้นักธุรกิจต่างชาติเข้าไปลงทุนในการสร้างระบบโทรทัศน์ Cable TV ซึ่งเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีคู่แข่งเทียบในการดำเนินงาน จึงต้องมีการปรับตัวใหม่เพื่อการอยู่รอด ทั้งนี้ก็เพื่อพัฒนาตนเองให้เท่าทัน และไม่ให้อำนาจสื่อโทรทัศน์จากประเทศเพื่อนบ้าน

สื่อต่างประเทศที่เข้าไปมีบทบาทในลาวมากที่สุดก็คือสื่อจากประเทศไทย เนื่องจากสองประเทศมีพรมแดนที่ติดกันยาวถึง 1,750 กิโลเมตร มีเพียงแม่น้ำโขงขวางกั้นระหว่างสองประเทศ ดังนั้นจึงสามารถรับสัญญาณกันได้โดยง่าย ลาวกับไทยมีความแตกต่างกันทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สื่อไทยได้นำเอาค่านิยมที่แตกต่างกับสังคมนิยมไปสู่วัยรุ่นลาว ส่งผลกระทบต่อคุณค่าทางสังคมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของลาว สื่อไทยมีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง แม้จะไม่ใช่ว่าทั้งหมดที่

สร้างปัญหาสังคมซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนกับลาว ในทางกลับกันนโยบายระบอบการเมืองแบบสังคมนิยมที่เข้มงวด และระบบเศรษฐกิจแบบ “พอเพียง” พอกินพอใช้เป็นแนวป้องกันขั้นสุดท้ายที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปของลาวจากอิทธิพลของสื่อไทยในขณะนี้ แต่เมื่อลาวดำเนินนโยบายเปิดเสรีทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวางเพื่อร่วมกระแสโลกาภิวัตน์ให้ทัน่วงทีมากเท่าใด ก็เท่ากับว่าลาวกำลังสนับสนุนความจริงที่สื่อไทยนำเสนอ ประชาชนลาวส่วนใหญ่กลับมองว่า ไทยคือทิศทางที่ถูกต้องของการพัฒนา ผู้นำลาวเองก็ตระหนักดีว่า สิ่งที่มากับอิทธิพลสื่อไทยเป็นวัฒนธรรมตะวันตกที่แปลกแยกแตกต่างจากวิถีชีวิตของไทยและลาว

2) สถานีโทรทัศน์ต่างประเทศในลาว

ปัจจุบันรัฐบาลลาวได้อนุญาตให้ต่างประเทศไปสร้างสถานีรับ และส่งสัญญาณโทรทัศน์ในลาวซึ่งมี 3 ประเทศได้แก่ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการร่วมมือพัฒนาระบบโทรทัศน์ของลาวและเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองความต้องการรับรู้ข่าวสารของชาวเวียดนาม ชาวจีน ที่อาศัยอยู่ในลาว ให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเทศของพวกเขาบ้างและยังเป็นสื่อทางเลือกให้แก่คนลาวที่จะรับข้อมูลข่าวสารเป็นภาษาเพื่อนบ้านด้วย นอกจากนี้รัฐบาลลาวยังอนุญาตให้บริษัทต่างประเทศเข้าไปลงทุนและดำเนินธุรกิจโทรทัศน์แบบ Cable TV ในลาวอีกด้วย

ส่วนสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวก็ได้นำเข้ารายการจากหลายประเทศมาออกอากาศ ซึ่งรายการเหล่านั้นได้มาจากการให้ฟรีเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นสารคดี ภาพยนตร์ การ์ตูนและรายการเพลงสากล แต่ก็ไม่ได้ถือว่าเป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมมากเท่าไรนัก เพราะว่าคนส่วนใหญ่จะดูรายการจากทางสถานีโทรทัศน์ไทย ซึ่งสามารถรับสัญญาณภาพได้เกือบทุกช่อง

3) ข้อดีข้อเสียของการที่มีสถานีโทรทัศน์ต่างประเทศในลาว

ข้อดี การที่มีสื่อต่างประเทศแพร่ภาพ หรือมีสถานีอยู่ในลาวนั้น ทำให้คนลาวได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหลายทางและมีเสรีภาพในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะทำให้ประชาชนลาวมีวิจรรย์ญาณทางความคิดต่อเหตุการณ์ที่ทางสถานีโทรทัศน์ประเทศต่าง ๆ ได้นำเสนอด้วยตนเอง และที่สำคัญคือทำให้ประชาชนลาวได้รับรู้ถึงสภาพความเป็นไป ข่าวสารบ้านเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน อีกด้านหนึ่งนั้นการที่มีสถานีโทรทัศน์ต่างประเทศอยู่ในลาวนั้นคนลาวเองได้ดู

เหตุการณ์ที่สำคัญ เช่นการแข่งขันฟุตบอลโลกโดยที่ไม่ต้องจ่ายเงินค่าลิขสิทธิ์ ปัญหาสำคัญอีกด้านหนึ่งนั้นเวลาที่เครื่องส่งหรืออุปกรณ์ เมื่อมีปัญหาทางเทคนิค ก็จะมีผู้เชี่ยวชาญประจำสถานีดั้งประเทศให้ความช่วยเหลือ

ข้อเสีย การที่มีสื่อต่างประเทศหรือสถานีโทรทัศน์ต่างประเทศในลาวนั้นทำให้การพัฒนา ระบบโทรทัศน์ของลาวเองช้าอันเกิดจากการที่คนลาวชอบดูรายการต่างประเทศ นอกจากนี้วิทยุรุ่นจะชอบเรียนแบบค่านิยมจากต่างประเทศ จนหลงลืมที่รักษารากเหง้าทางวัฒนธรรมของตัวเอง เช่น การเอาโรคเอาเปรียบชิงดีชิงเด่นกันในการทำงาน การนับถือความร่ำรวยมากกว่าความดี การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าราคาแพง เป็นต้น

4) การที่ลาวอนุญาตให้ต่างประเทศไปตั้งสถานีโทรทัศน์ในลาวนั้นมีความจำเป็นหลายประการ ประการหนึ่งที่สำคัญเป็นเพราะว่าลาวไม่มีเงินเพียงพอที่จะพัฒนาระบบโทรทัศน์ของตนเอง อีกด้านหนึ่งคืออิทธิพลของสื่อต่างประเทศที่ได้รับการตอบรับจากประชาชนมาช้านาน จากสภาพความเป็นจริงดังกล่าวจำเป็นต้องมีการร่วมมือกับต่างประเทศจึงจะดีกว่า จากทฤษฎีจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรม (Cultural imperialism) ที่มองบนเหตุผลเกี่ยวกับการที่มีสิ่งใหญ่กว่ามาครอบงำสิ่งที่เล็กกว่า เช่นกรณีอุตสาหกรรมสื่อมวลชนซึ่งเป็นธุรกิจที่ต้องอาศัยการลงทุนเป็นจำนวนมาก ผู้ที่มีเงินน้อยกว่าก็มักจะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการแข่งขัน สื่อมวลชนจึงอยู่ในมือของคนจำนวนน้อย สื่อมวลชนประเทศขนาดเล็กไม่อาจแข่งขันกับสื่อประเทศที่ใหญ่กว่า ทั้งในแง่เงินทุนที่มากกว่า และเนื้อหาแปลกใหม่น่าสนใจกว่า

ปัจจุบันการเข้ามาของสื่อต่างชาติในประเทศลาวมีมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายการที่ลาวผลิตได้เอง สื่อต่างประเทศที่เข้ามามีบทบาทมากคือรายการจากโทรทัศน์ไทย โดยที่ฝั่งลาวสามารถเปิดดูรายการได้จากทุก ๆ ช่องของไทยนอกจากนี้ยังมีระบบเคเบิลทีวี ซึ่งมีอยู่หลายช่องและหลายประเทศมีทั้งไทย จีน เวียดนาม อเมริกา อังกฤษ รัสเซียและอื่นๆ ผู้ชมส่วนใหญ่จะดูสภาพการณ์ของโลก ติดตามสภาพการณ์พัฒนาเศรษฐกิจสังคมของโลก เรื่องท่องเที่ยวธรรมชาติ แต่แน่นอนว่าคนลาวดูทีวีไทยอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังมียูบีซีต่างประเทศเช่น ญี่ปุ่น เกาหลี รัสเซีย เยอรมนี ฝรั่งเศส กัมพูชา เวียดนามและประเทศอื่นๆอีก คนลาวสามารถดูได้แล้วแต่ความต้องการและความชอบของแต่ละคน (วันทอง โพนจันเฮือง สัมภาษณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2548) อิทธิพลของสื่อมวลชนกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม จำนวนรายการที่ทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวผลิตด้วยตนเองนั้น มีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อต่างประเทศ (โทรทัศน์ไทย) ในกรณีของประเทศลาว ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าทางวัฒนธรรมใหญ่เข้าสู่

ประเทศลาวในรูปแบบสื่อข้ามพรมแดน รองลงมาเป็นประเทศเวียดนาม ประเทศจีนประเทศฝรั่งเศสตามลำดับ ซึ่งกรณีสื่อของประเทศเวียดนาม ประเทศจีนจะเข้ามาในประเทศลาว โดยความร่วมมือด้านการสื่อสารมวลชนในระดับนโยบายของพรรคหรือนโยบายทางการเมือง ส่วนสื่อจากประเทศฝรั่งเศสซึ่งลาวเคยเป็นอาณานิคมนั้นสามารถเข้ามาในรูปแบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพราะลาวเองก็เป็นสมาชิกของกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส และประชาชนส่วนมากยังพูดภาษาฝรั่งเศสได้ดี

จากทฤษฎี “พึ่งพา – ครอบงำ” สู่ทฤษฎี “พึ่งตนเอง – ช่วยเหลือ” ได้แสดงให้เห็นในคูกรณีอเมริกากับแคนาดา ทุกครั้งที่มีการพูดถึงการสื่อสารระหว่างประเทศ ที่ฝ่ายหนึ่ง “ครอบงำ” และอีกฝ่ายหนึ่ง “พึ่งพา” ความสัมพันธ์ที่ไม่สมประกอบนี้ดำรงอยู่ตลอดในความสัมพันธ์ทางสื่อระหว่างอเมริกากับแคนาดาโดยไม่มีทางแก้ไข ทฤษฎีการครอบงำและการพึ่งพา จึงเป็นแนวคิดและเป็นทฤษฎีกระแสหลักของตะวันตกที่ใช้อธิบายการสื่อสารระหว่างประเทศที่มีลักษณะไม่เสมอภาค และไม่มีทางออก

แต่ไทยกับลาวเป็นพุทธศาสนิกชน พุทธศาสนาเสนอทางออกให้กับทุกปัญหา ด้วยการมองว่า หากเรามีจิตใจใฝ่ในธรรมะ และมุ่งที่จะค้นหาต้นเหตุของปัญหาแล้ว เราก็จะหาทางออกได้ ลาวเองก็เช่นกัน จึงต้องเน้นการพึ่งตนเองในกระบวนการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศชาติท่ามกลางความสัมพันธ์ระหว่างไทย - ลาว ไทยอยู่ในฐานะเป็นฝ่ายช่วยลาว ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อาทิ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สื่อมวลชนไทยจึงควรแสดงบทบาทให้ความช่วยเหลือ แก่ลาวด้วยความจริงใจจนกว่าลาวจะพึ่งตัวเองได้อย่างแท้จริง (วิภา อุตมฉันทน์, 2544) การที่นำเอาตัวอย่างนี้มานำเสนอนั้น เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงความได้เปรียบและเสียเปรียบระหว่าง สื่อไทยกับสื่อลาว ซึ่งมีความแตกต่างกันในหลายด้าน

อีกปัญหาหนึ่งนั้นเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด เนื่องจากอุปกรณ์เทคโนโลยีสำหรับกระจายเสียงมีราคาแพงมาก ต้นทุนในการผลิตรายการโทรทัศน์ก็แพงเช่นกัน ดังนั้นประเทศที่มีเศรษฐกิจดีกว่าจึงย่อมมีระบบการกระจายเสียงที่เจริญก้าวหน้าและผลิตรายการที่มีสีสัน ดึงดูดความสนใจได้มากกว่า

“เงิน” จึงเป็นจุดสูงสุดของความเหนือกว่าสำหรับการกระจายเสียง โดยรายได้ของสื่อวิทยุโทรทัศน์ไทยทั้งหมดได้จากการขายโฆษณา อัตราค่าโฆษณาคิดกันเป็นนาทีและรายได้จากค่า

โฆษณาวันยิ่งเพิ่มขึ้น ช่วงข่าวภาคค่ำเป็นช่วงที่สามารถเก็บค่าโฆษณาสูงที่สุดคิดเป็นแสนบาท เนื่องจากมีผู้ชมมากกว่าเวลาของรายการอื่น

ส่วนสถานีโทรทัศน์ของลาวมีรายได้หลักจากงบประมาณที่รัฐบาลเป็นผู้จัดสรร ส่วนหนึ่งก็ได้มาจากการโฆษณาแต่มีไม่ราย ในแต่ละปีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมได้รับงบประมาณจากรัฐ ปีละ 2% ของงบประมาณแผ่นดิน เงินจำนวนนี้ต้องจัดสรรให้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทุกระดับที่รับผิดชอบงานด้านสื่อ สิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ โรงเรียนศิลปะการดนตรีและอื่น ๆ งบประมาณที่จัดสรรให้กับสถานีโทรทัศน์จึงเหลือน้อยมาก ไม่เพียงพอแม้กระทั่งต่อการดำเนินกิจการหลัก ๆ ที่จำเป็นของสถานี

ดังนั้นสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งต้องพึ่งพาตัวเอง ด้วยการขายเวลาให้กับผู้โฆษณาแต่การโฆษณาก็ยังมีน้อยมากซึ่งต่างกับของไทย ในปัจจุบันสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวสามารถหารายได้เพื่อหน่วยงานของตัวเอง โดยการอาศัยการขายเวลาและมีการโฆษณาสินค้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำรายได้ให้สถานีประมาณ 200 - 250 ล้านบาทต่อปี ส่วนสถานีต่างจังหวัดก็สามารถเลี้ยงตัวเองได้เป็นส่วนมากเช่นสถานีวิทยุโทรทัศน์แขวงสะหวันนะเขต สถานีโทรทัศน์แขวงจำปาสักสถานีโทรทัศน์ บริษัทฯ หลวงพระบาง ชัยยะบูลีและอื่น ๆ

สำหรับสื่อประเทศเวียดนามที่เข้าไปมีบทบาทในลาวนั้นคือสื่อโทรทัศน์ เนื่องจากลาวและเวียดนามมีการร่วมมือทุกด้าน ได้แก่การร่วมมือด้านการสื่อสารมวลชนเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศหนึ่งที่เข้าไปตั้งสถานีรับและส่งสัญญาณโทรทัศน์อยู่ที่เวียงจันทน์ โดยมีเสาอากาศสูง 145 เมตรมีระบบเครื่องส่งที่มีกำลังส่ง 20 กิโลวัตต์ รับสัญญาณทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติเวียดนาม คือ VTV ในแต่ละวัน

วัตถุประสงค์ของการตั้งสถานีรับ-ส่งสัญญาณนี้ขึ้นมาก็เพื่อ ให้แก่ชาวเวียดนามต่างด้าวที่ดำรงชีพอยู่ในลาวและส่วนหนึ่งที่อาศัยอยู่ประเทศไทย ให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการพัฒนาของประเทศเวียดนามในปัจจุบัน อีกด้านหนึ่งก็เพื่อสนองความต้องการด้านข้อมูลที่จำเป็นให้แก่ลาว เนื่องจากลาวไม่มีเงินเพียงพอที่จะไปซื้อข่าวจากต่างประเทศโดยตรง อีกทั้งก็เพื่อให้คนลาวได้รับข้อมูลข่าวสารจากหลายทาง

สื่อจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นสื่ออีกประเทศที่ได้รับความนิยมจากคนลาวเช่นกัน เนื่องจากฝ่ายจีนโดยเฉพาะสถานี CCTV ของจีนได้ให้การช่วยเหลือสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวใน

เรื่องภาพยนตร์และรายการต่าง ๆ อีกหลายรายการ และอีกไม่นานจะมีการตั้งสถานีใหม่ขึ้นมา โดยที่ฝ่ายจีนเป็นผู้ให้การช่วยเหลือด้านการเงิน และการดำเนินการก่อสร้างติดตั้งประกอบอุปกรณ์แบบครบชุด ปัจจุบันได้มีบริษัท Cable TV ของจีนเข้าไปลงทุนอยู่ในลาวเกือบทุก ๆ จังหวัด จึงเป็นเหตุให้สื่อจีนเข้าไปมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นในลาว แต่สื่อต่างประเทศที่มีอิทธิพลมากที่สุดในลาวคือสื่อจากประเทศไทย และจากประเทศเวียดนาม

ส่วนสื่อจากประเทศตะวันตกอื่น ๆ ที่เข้าไปมีน้อยมาก โดยผ่านจากสื่อไทยและจากทางโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมและ Cable TV แต่ก็ดูได้สำหรับคนที่มีเงินติดตั้ง UBC เท่านั้น แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยในนามสื่อมวลชนคนหนึ่ง จะขอยกตัวอย่างการนำเข้าสื่อจากไทย เนื่องจากฝั่งลาวสามารถรับชมรายการจากสถานีโทรทัศน์เกือบทุกช่องจากประเทศไทย

ปรากฏการณ์หนึ่ง ที่สร้างความกังวลให้กับประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่เกี่ยวกับอิทธิพลของจักรวรรดินิยมผ่านสื่อ คือ การนำเข้ารายการโทรทัศน์จากต่างประเทศในอัตราส่วนที่สูง แม้แต่ยุโรป แคนาดาก็มีปัญหาในทำนองเดียวกัน ยกเว้นสหรัฐอเมริกาที่เป็นผู้ส่งออกรายการโทรทัศน์และนำเข้าเพียงร้อยละ 2 ของรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศในประเทศทั้งหมด ส่วนประเทศที่เหลือในโลกล้วนเป็นผู้นำเข้ารายการโทรทัศน์ในอัตราส่วนตั้งแต่ 30%-80% กลุ่มประเทศขนาดเล็กในแถบทะเลแคริบเบียนนำเข้ารายการโทรทัศน์จากอเมริกาสูงถึงเกือบ 90% (Frederick 1993, 136) กล่าวโดยทั่วไปนโยบายการสื่อสารของสหรัฐมีส่วนอย่างสำคัญต่อปริมาณของรายการนำเข้าจากต่างประเทศ

ประเทศที่ต่อสู้ได้ค่อนข้างดีมักเกิดจากบทบาทของภาครัฐ ที่เข้าแทรกแซงโดยการออกกฎหมายจำกัดโควตาการนำเข้า ส่งเสริมอุตสาหกรรมสื่อภายในประเทศให้เกิดความต้องการรายการจากท้องถิ่นของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยที่เป็นตัวแปรอีกหลายอย่างที่ทำให้ประเทศหนึ่ง ๆ อยู่ในสภาพที่ด้านทานการรุกรานของสื่อต่างชาติจากภายนอกไม่ได้

ผลกระทบต่อวัฒนธรรมเป็นมิติที่มองเห็นได้ชัดเจนหากมีการนำเข้ารายการจากต่างประเทศมากเกินไป แต่มิติที่ลึกลงไปกว่านั้นคือผลกระทบต่อเศรษฐกิจ แคนาดาต้องสูญเสียรายได้ให้กับการนำเข้ารายการโทรทัศน์จากอเมริกามากในแต่ละปี ส่วนอเมริกากับทำรายได้จากการขายลิขสิทธิ์รายการโทรทัศน์ออกสู่ต่างประเทศมากเป็นอันดับที่สอง รองจากรายได้การขายอาวุธยุทธภัณฑ์ต่าง ๆ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ นอกจากบ่งชี้ด้วยตัวเลขการซื้อขายลิขสิทธิ์รายการโดยตรงแล้ว หากการพึ่งพิงอยู่ในระดับสูงเกินไปยังมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในวง

กว้าง เพราะในยุคปัจจุบันอุตสาหกรรมโทรทัศน์เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมสื่อสาขาต่าง ๆ และรวมถึงบุคคลในวงการวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอีกเป็นจำนวนมาก ถ้าปล่อยให้รายการต่างประเทศตีตลาดจนการผลิตในประเทศล้มเหลวธุรกิจที่เชื่อมโยงอีกเป็นจำนวนมากก็ต้องประสบวิกฤตตามไปด้วย

จากผังรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้น รายการที่ผลิตเองมีไม่เกินกว่าร้อยละ 60 และนำเข้ารายการจากต่างประเทศไม่ถึงร้อยละ 40 เพราะถึงแม้ว่าสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวแต่ละช่อง จะได้รับงบประมาณจากรัฐน้อยมากไม่เพียงพอสำหรับผลิตรายการป้อนตัวเองแต่หน่วยงานรัฐ และพรรคที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายผลิตรายการให้กับสถานีโทรทัศน์เป็นประจำมีหลายหน่วยงาน ได้แก่ กองทัพประชาชนลาว ตำรวจ กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรมวลชน อาทิ สหพันธ์แม่หญิงลาว สหพันธ์ชาวหนุ่มลาว และสหพันธ์กัมมะบานลาว รายการที่สถานีผลิตเองคือ ข่าว ส่วนรายการประเภทบันเทิงเป็นการร่วมมือกับกลุ่มมวลชนและองค์กรเอกชน (NGOs) ผลิตรายการเพลง ลำเรื่อง ละครลัน เป็นต้น รายการบันเทิงที่นำเข้าจากต่างประเทศเกือบทั้งหมดเป็นภาพยนตร์เรื่องยาว (ลาวเรียกว่า “ฮูบเงาเรื่อง”) และการ์ตูนสำหรับเด็ก ทั้งหมดเป็นการช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากองค์กรต่างประเทศและระหว่างประเทศ เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ เช่นการแข่งขันฟุตบอลโลกลาวได้รับสัตยาบันผ่านดาวเทียม โดยการช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากฝรั่งเศส เวียดนามและออสเตรเลีย การออกอากาศซ้ำอีกครั้ง (rerun) เป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนรายการของลาวอีกด้วย

การนำเข้ารายการจากต่างประเทศของลาวจึงเป็นกรณีพิเศษแตกต่างจากประเทศอื่น คือไม่มีผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เพราะเป็นรายการให้เปล่า และผ่านการกลั่นกรองเห็นชอบจากทางการแล้ว ส่วนรายการโทรทัศน์ของไทยที่ข้ามไปลาวเป็นสัญญาณข้ามพรมแดน (Spillover signals) ไม่เข้าข่ายการนำเข้า (Imported programs) ลาวไม่ต้องซื้อหาจึงไม่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของลาว จะมีก็แต่ผลกระทบทางวัฒนธรรมและสังคม นอกจากสื่อโทรทัศน์ที่เข้าไปโดยไม่ตั้งใจแล้ว ปัจจุบันยังมีสื่อสิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ เทปเพลง และวิดีโอเทป ล้วนเป็นการนำเข้าไปจำหน่ายในลาว แต่ปริมาณการนำเข้าน้อยมากจนไม่ส่งผลกระทบที่มีนัยสำคัญทางเศรษฐกิจสำหรับลาว นอกจากนี้สินค้าสื่อทุกรูปแบบดังกล่าวยังถูกนำเข้าด้วยช่องทางที่ผิดกฎหมายเกือบทั้งหมด เราจะสังเกตเห็นได้อยู่ตามร้านหรือบนแผงเทปจะเต็มไปด้วยแผ่นเพลงไทย และลาววางขายด้วยกัน

ส่วนการขายหนังสือต่าง ๆ ของลาวก็จะมีหนังสือเกี่ยวกับบ้าน สวนและแพ้นของไทย วางขายแทรกอยู่กับหนังสืออื่นๆของลาวราคาจำหน่ายก็ประมาณ 30,000 – 40,000 กีบ หรือ ประมาณ 150 บาท หนังสือเหล่านี้ผ่านด่านเข้าไปโดยที่ไม่มีการตรวจค้น ส่วนหนังสือพิมพ์รายวัน นั้นส่วนมากจะนำเข้าไปเพื่อส่งไปยังโรงแรมต่าง ๆ

ภาพยนตร์เป็นสื่อมวลชนอีกประเภทหนึ่ง ที่รัฐบาลลาวให้การตรวจสอบอย่างเข้มงวด เนื่องจากลาวผลิตภาพยนตร์เองยังไม่ได้มากเท่าไรนัก ภาพยนตร์ที่ฉายตามโรงหนังเป็นของ ต่างประเทศทั้งหมด แต่ปัจจุบันลาวมีโรงฉายภาพยนตร์เพียงแห่งเดียวที่ศูนย์วงแสดงสินค้า ลาว ไอเท็ค ที่นครเวียงจันทน์ ภาพยนตร์ที่นำไปฉายจะเป็นภาพยนตร์ต่างประเทศและของไทยจำนวน หนึ่ง แต่โรงภาพยนตร์ในลาวไม่มีการพัฒนา เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับวิดีโอเทปที่กำลังเป็นที่ แพร่หลายได้

ดังนั้นลาวเองควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อของตัวเอง เพราะว่าความช่วยเหลือใด ๆ ให้กับลาวจะไม่มีผลลัพธ์กลับไปสู่ลาวตราบดีที่สื่อลาว “ยังไม่มีเงิน” เนื่องจากเงินเป็นอุปสรรค สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาสื่อลาว ปัจจุบันลาวยังติดกลุ่มประเทศที่ยากจนของโลก และจะ พยายามเอาตัวออกจากกลุ่มประเทศยากจนในปี ค.ศ 2010 เหลือเวลาอีก 4 ปี ในแต่ละปีรัฐบาล จัดสรรงบประมาณให้กับทางกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมน้อยมาก ไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ ในการพัฒนาหรือผลิตรายการ ดังนั้นสื่อแต่ละแขนงต้องพึ่งพาตัวเอง จากสภาพความขาดแคลน ทางด้านการเงินส่งผลกระทบต่อการทำงานของสื่อมวลชนลาว ทุกคนตกอยู่ในสภาพที่ยอมรับ ความเป็นจริง ไม่ต่อสู้เรียกร้องจากรัฐบาลมากกว่านี้ แต่พยายามปฏิบัติงานโดยยึดนโยบาย ประหยัดพอเพียงเพื่อให้บรรลุภาระหน้าที่ที่รัฐมอบให้ ความคิดที่จะสู้กับสื่อไทยจึงไม่มี บรรยากาศ การทำงานเฉื่อยชา ขาดทั้งแรงจูงใจ และความคิดสร้างสรรค์ เหล่านี้คือสาเหตุหลักที่ทำให้ สื่อมวลชนลาวคือสื่อโทรทัศน์ไม่มีท่าว่าจะสามารถพัฒนาขึ้นได้อย่างที่ควรจะเป็น สื่อไทยจึงเป็น สื่อกระแสหลักและสื่อของลาวเป็นสื่อทางเลือกของประชาชนตลอดมา

อย่างไรก็ตามสื่อกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีอิทธิพลควบคุมสังคม (social control) สูงกว่า ทุก ๆ สื่อ ซึ่งไม่ควรให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของสื่อต่างชาติ ในฐานะที่ลาวเป็นประเทศเอกราช วิทย์ โทรทัศน์เป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐในการเข้าถึงประชาชน อย่างไรก็ตามลาวจำเป็นต้องส่งเสริม บทบาทสื่อกระจายเสียงแห่งชาติของตนให้แข็งแกร่งขึ้นมาตามลำดับจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ทาง สังคมให้กับรัฐได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากลาวยังต้องการยื่นหยัดอุดมการณ์สังคมนิยม ต่อไป ลาวต้องยอมรับว่าเศรษฐกิจกับความคิดทางการเมืองต้องพัฒนาไปควบคู่กัน สื่อกระจาย

เสียงของลาวออกแบบมาเพื่อทำงานด้านการเมืองก็จริง แต่จะไร้ผลโดยสิ้นเชิง ถ้าเยาวชนหนุ่มสาวของลาวดูแลโทรทัศน์ไทย หรือดูโทรทัศน์ลาวบ้าง แต่ในสัดส่วนน้อยกว่าอย่างทุกวันนี้ ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อการพัฒนาสื่อมวลชนของลาวอย่างแน่นอน

หนทางไปสู่การส่งเสริมความแข็งแกร่งให้กับสื่อมวลชนลาวคือ เพิ่มงบประมาณให้กับกิจการวิทยุโทรทัศน์ เพื่อช่วยขยายศักยภาพและยกระดับคุณภาพในการผลิต ผู้นำลาวหลายคนยอมรับว่ารายการที่ผลิตออกมานั้นยังด้อยคุณภาพในด้านรูปแบบ และเทคนิคในการนำเสนออยู่มาก เจ้าหน้าที่สถานีซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติยอมรับว่าเหตุผลที่ไม่สามารถพัฒนาได้เพราะขาดเงิน แต่อย่างไรก็ตามลาวพยายามที่จะพัฒนาระบบสื่อให้ได้ โดยต้องมีการจัดอันดับความสำคัญก่อนหลัง (priority) ให้การพัฒนาสื่อขึ้นมาอยู่ในอันดับต้นๆบ้าง และจัดสรรงบประมาณให้กับสื่ออย่างเหมาะสมมากกว่านี้

อีกด้านหนึ่งต้องตระหนักว่า ระบบสื่อมวลชนทุกระบบก็มีข้อดีข้อด้อยของตนเอง ภายใต้บริบททางการเมือง และสังคมที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ การพัฒนาสื่อต้องทำบนพื้นฐานสภาพความเป็นจริงมองหาจุดดีให้พบแล้วพัฒนาจุดดีนั้นให้เด่นขึ้น (วิภา อุตมพันธ์, 2544 น. 205)

นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนในศตวรรษที่ 21 กำลังวิเคราะห์หาทางเลือกที่ดีที่สุดให้การกระจายเสียงในการทำหน้าที่สื่อมวลชนรับใช้สังคม และประโยชน์ของผู้รับสารอย่างแท้จริง เพราะปัจจุบันระบบสื่อที่เป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ มักทำงานอย่างเฉื่อยชา โดยมีข้าราชการที่หลงอำนาจเป็นเครื่องถ่วง ระบบสังคมนิยมไม่ใช่ทางเลือกที่น่าสนใจ เพราะเป็นระบบที่เผด็จการคุกคามสิทธิมนุษยชน ส่วนระบบธุรกิจการค้ากำไรนับวันยิ่งผูกขาดรวมศูนย์อำนาจ แสวงหาแต่ผลประโยชน์ขององค์กรและลิดรอนทางเลือกของผู้รับ โดยอ้างความต้องการของประชาชน" ทางเลือกสำหรับสื่อที่พึงปรารถนาในอนาคตจึงควรเป็นสื่อที่เป็นประชาธิปไตย ที่ไม่ใช่การค้าล้วนๆ และไม่ถูกครอบงำโดยรัฐอย่างสิ้นเชิง นี่คือหัวใจของภาระหน้าที่ทางการเมืองของคนในยุคเรา"

หากสิ่งนี้คือทางเลือกที่พึงปรารถนา สื่อของลาวในส่วนเล็วเล็ก ๆ ที่ไม่ใช่สื่อเพื่อการค้าโดยสมบูรณ์ ถือเป็นจุดแข็งที่ควรได้รับการส่งเสริม แต่ในด้านที่เป็นสื่อเพื่อประชาธิปไตยไม่ถูกครอบงำโดยรัฐนั้น ผู้นำลาวยังต้องเปิดใจให้กว้างกว่านี้ ท่านจันทีเดือนสะวัน กวีซีไรต์ อดีตข้าราชการกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม วิจัยระบบสื่อมวลชนลาวว่า "ปัจจัยที่ทำให้สื่อมวลชนลาวไม่พัฒนาเพราะต้องเสนอตามนโยบายของพรรคและรัฐ มันไม่สนุก และเขียนตามที่

อยากเขียนไม่ได้" ท่านยังกล่าวย้ำจุดนี้เพื่อเปรียบเทียบกับสื่อไทยอีกว่า "ไทยมีสื่อที่เสรี ส่วนลาวต้องมีขอบเขตออกนอกเขตที่กำหนดไม่ได้ จะเขียนอะไรต้องมีหลักฐาน นักข่าวลาวจึงมีข้อจำกัดในด้านความหวาดกลัวต่อกฎหมาย ทำให้อยากเขียนแต่ไม่กล้าเขียน ขณะที่ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์แห่งชาติ ซึ่งไม่อยู่ในฐานะวิจารณ์ระบบการทำงานของสื่อมวลชนของชาติได้อย่างจะแจ้งเช่นนี้ แต่ก็แสดงให้เห็นความอึดอัดใจในการทำงาน ซึ่งต้องคอยรับโทรศัพท์ตักเตือนจากหน่วยกว่าเพราะ หากมีการเสนอข่าวที่ผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน กรมข่าวกระทรวงการต่างประเทศจะโทรศัพท์ไปตักเตือนหรือเรียกตัวบรรณาธิการข่าวไปสอบถามเป็นเรื่องปกติประจำวัน (ทองปาน สมพะวงษ์ 2542, น.111)

เหล่านี้คือเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้สื่อลาวเข้าไม่ถึงใจประชาชน แม้แต่เด็กนักเรียนชั้นมัธยมยังให้เหตุผลที่ไม่ดูโทรทัศน์ลาวว่า ชาวลาวไม่กว้างไกลไม่มีการปรับปรุง รูปแบบการนำเสนอยังไม่ดีพอที่จะสร้างความสนใจให้กับผู้ชม จากเหตุผลและสภาพเป็นดังที่กล่าวมาทำให้การพัฒนา ระบบโทรทัศน์ของลาว ยากที่จะมีการปรับปรุงในเมื่อยังไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่จะลงทุนเข้าในแขนงสื่อมวลชนอย่างจริงจัง จากการศึกษาสื่อต่างประเทศเข้าไปมีอิทธิพลในลาวนั้นเกิดผลกระทบโดยตรงต่อโครงสร้างองค์กร การพัฒนาการดำเนินงานตลอดถึงความతోแท้งของตัวบุคคลากรอีกด้วย ดังนั้นถ้าลาวยังไม่มีการปรับปรุงหรือไม่มีวิธีการใดที่จะสามารถแข่งขันกับกระแสข่าวของสื่อต่างประเทศแม้จะปรับองค์กรหลายครั้งก็ไม่เกิดประโยชน์ สิ่งสำคัญต้องดูว่าคนลาวเองชอบดูรายการประเภทใดควรเน้นและผลิตรายการนั้นหรือมีการร่วมผลิตรายการ และแลกเปลี่ยนรายการกับต่างประเทศ จะเป็นทางออกที่ดีควรจำแนกความบันเทิงกับการทำหน้าที่การเมืองให้แจ่มแจ้งจึงจะดำเนินงานไปได้ดี (นางนิลาวัน สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2548)

5.2.4 การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในวงการสื่อสารมวลชนโลก

นับวันเทคโนโลยีในการผลิตรายการ และการส่งสัญญาณยิ่งพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เทคโนโลยีโทรทัศน์จึงมีผลต่อรูปแบบเนื้อหารายการที่ผลิตด้วย เพราะเทคโนโลยีการกระจายเสียงทำให้วิทยุ-โทรทัศน์ออกอากาศได้ไม่หยุด (non-stop) จึงจำเป็นต้องผลิตรายการ (software) ป้อนเวลาออกอากาศ (air-time) อย่างไม่รู้จบสิ้น สิ่งนี้ย่อมหมายถึงเงินทุนมหาศาลที่ต้องใช้ในการผลิตรายการ (โดยเฉพาะโทรทัศน์) วิธีที่จะให้อยู่รอด และให้มีกำไรคือ ต้องพยายามลดต้นทุนโดยการกระจายค่าใช้จ่ายในการผลิตไปให้กับผู้ชมมากที่สุดรายการประเภท เด็กดูได้ ผู้ใหญ่ดูดี เป็นรายการที่มีเส้นแบ่งระหว่างเพศ วัย เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา น้อยที่สุด ทำให้ผู้รับสารมีความเหมือนกันมากที่สุด รูปแบบรายการดังกล่าวได้แก่รายการละคร เพราะต้นทุนในการผลิตน้อย ถูก

กับรสนิยมของชนชั้นกลางที่เป็นผู้รับสารส่วนใหญ่ ประเภทของรายการที่ต้นทุนต่ำ แต่เรียกผู้ชมได้มากอีกประเภทหนึ่งคือ ทอล์กโชว์ และเกมโชว์ ซึ่งล้วนแต่เป็นรายการบันเทิงเบาสมองทั้งสิ้น

“การบริการข่าวสาร” ผ่านจอโทรทัศน์ไปถึงทุก ๆ บ้านเพียงแต่ติดตั้งเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ผู้ชมก็สามารถกดปุ่มเลือกดูรายการที่ต้องการ เช่น ข่าว รายการบันเทิง รายการกีฬา เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะเลื่อนขึ้นบนจอภาพ และอีกไม่นานผู้รับก็จะติดตั้งเครื่องถ่ายเอกสารไว้กับโทรทัศน์เพื่อบันทึกข้อมูลที่ต้องการเอาไว้ เครื่องเล่นวิดีโอ ซีดี วีซีดี ดีวีดีและเอ็มพีสาม ฯลฯ ได้มีการแพร่หลายไปอย่างรวดเร็วไปทั่วโลก อุปกรณ์ที่กล่าวมานี้ไม่เพียงสามารถทำให้ผู้ชมได้ดูรายการต่าง ๆ ผ่านทางโทรทัศน์แล้วยังทำให้สามารถบันทึกภาพยนตร์และกีฬาลงบนเทปเพื่อจำหน่ายได้ ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับการขายสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะสาขาอาชีพ ตัวอย่างเช่น แนะนำการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์สำหรับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล หรือ แสดงวิธีประกอบเฟอร์นิเจอร์สำหรับลูกค้าที่ซื้อเป็นต้น

เรื่องดูรายการจากภายนอกเหมือนไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกัน กลับกลายเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกันไปหมด การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เหมือนคลื่นที่กระหน่ำไปทั่ววงการสื่อสารตั้งแต่หนังสือพิมพ์ การกระจายเสียง นิตยสาร ไปจนถึงโทรทัศน์ล้วนแต่ได้รับผลกระทบเทือนสื่อมวลชนกำลังถูกคุกคามอย่างหนัก เครื่องมือสื่อสารชนิดใหม่ที่มีหลายรูปแบบกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มจะเข้ามาแทนสื่อของสังคมปัจจุบัน (อัลวิล ทอฟฟเลอร์, 2536, น. 137,138)

โครงสร้างพื้นฐานของการสื่อสารทางสังคมต้องถูกกระทบกระเทือนจากเทคโนโลยี และวิธีในการนำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ การที่ประเทศประเทศหนึ่งยอมรับ “ยุทธศาสตร์การพัฒนา” จึงมิใช่เป็นเพียงการนำเอาเครื่องมือ และเทคโนโลยีทางอุตสาหกรรมเข้ามาใช้เท่านั้น ความสำคัญของผู้คนในสังคมด้านการงานในชุมชนและครอบครัว ส่วนใหญ่แล้วจะถูกกำหนดในลักษณะของเทคโนโลยี รวมถึงว่ามันถูกนำไปใช้อย่างไรและสภาพความสัมพันธ์ทางสังคมในขณะนั้น การมองปัญหาการพัฒนาในสายตาของฝ่ายตะวันตกนั้นออกจะแปลกกึ่งน้อย ที่มักจะมองความสัมพันธ์ทั้งหลายแบบกลับหัวกลับหาง และเอาพลังที่นำการเปลี่ยนแปลงมาปนกับพลังที่เป็นปฏิริยาเรื่องนี้เห็นได้ชัดเป็นพิเศษเมื่อเรามองความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาับการสื่อสาร

หนังสือพิมพ์วิทยุและโทรทัศน์เป็นตัวกลางในการสนับสนุนส่งเสริมการติดต่อสื่อสารต่างๆ ตามที่ระบบต้องการสิ่งที่มีอิทธิพล และกำหนดที่มา ซึ่งลักษณะของข่าวสารต่าง ๆ ในสังคมคือ โครงสร้างการผลิตวัตถุ กระบวนการเหล่านี้ดูออกจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้งสำหรับทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตในชีวิตประจำวันถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา เป็นเรื่องธรรมชาติและมีอุดมการณ์ใดแอบแฝงอยู่ เรื่องนี้เห็นได้ชัดเป็นพิเศษเมื่อพูดถึงเทคโนโลยีในลักษณะ "อุปกรณ์และเครื่องมือ" ภาพของเทคโนโลยีและความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีคือเครื่องยนต์กลไกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จับต้องได้ มีลักษณะที่เป็นกลางไม่ผูกติดอยู่กับความเชื่อหรือค่านิยมของสังคมใดสังคมหนึ่ง และนำมาใช้ให้กับทุกสังคม แม้เพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันก็ตามยิ่งไปกว่านั้นแนวทางความคิดเรื่องกระแสข่าวซึ่งอ้างว่าทุกคนที่เข้าร่วมจะได้รับผลประโยชน์ก็กินความมาถึงเทคโนโลยีด้วย อันที่จริงมันเป็นเส้นทางของการจรรยาทางเดียวสำหรับประเทศมหาอำนาจ หรือที่มีอำนาจอยู่แล้วที่จะใช้ในการครอบงำประเทศอื่น และมันจะทำให้ประเทศเล็กๆ ที่อ่อนแอกว่า จำต้องพึ่งพาประเทศที่มีอำนาจมากกว่าไปอีก

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับองค์กร ให้สามารถเรียนรู้และจัดหาเทคโนโลยีในการผลิตรายการและส่งสัญญาณใหม่ ๆ เหล่านี้มาใช้ในองค์กรเพื่อที่จะได้สามารถแข่งขันกับสื่อโทรทัศน์ จากประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการติดตามเทคโนโลยีเอาไว้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องการติดตามเทคโนโลยีไม่ทันในอนาคต ปัจจุบันทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว จึงได้นำใช้อุปกรณ์ใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการผลิตรายการเช่น ระบบถ่ายทำนับตั้งแต่ลาวเป็นเจ้าของภาพจัดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 10 ปี ผ่านมานั้นลาวได้เปลี่ยนอุปกรณ์ใหม่ๆ เช่น กล้องถ่ายเป็นระบบ DV CAM พร้อมเครื่องตัดต่อด้วยคอมพิวเตอร์ และเครื่องส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมที่ทันสมัย พร้อมทั้งมีการสร้างเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ชมมากขึ้น (www.intv.gov.la) และในแต่ละปีทางกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมจะมีการประชุมเพื่อสรุปการดำเนินงานในหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวง พร้อมทั้งดำเนินการหาวิธีทางแก้ไข สิ่งที่ต้องปรับปรุง นอกจากนี้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ด้วยกัน ในการประชุมแต่ละครั้งจะยกเอาเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีของสื่อมาเป็นประเด็นสำคัญ เมื่อมีการจัดงานแสดงในเรื่องเทคโนโลยีของสื่ออยู่ประเทศใดก็จะส่งนักวิชาการเข้าร่วม เพื่อนำมาเผยแพร่และหาทางปรับปรุงในด้านเทคนิคของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว เนื่องจากระบบ Analog โลกปัจจุบันเลิกผลิตแล้ว ลาวเองจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วยจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดังที่กล่าวมาก็ทำให้พนักงานวิชาการต่าง ๆ ของสถานีต้องปรับตัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

5.3 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และแนวโน้มของโลก

การสื่อสารเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของกระบวนการสังคม การสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงอยู่และการขยายตัว ตลอดถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม การสื่อสารสามารถเสนอข่าวสารและความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนระบบสถาบันและกลไกต่าง ๆ ของสังคม

ข้อมูลข่าวสารถือเป็นสิ่งสำคัญ และขาดไม่ได้ต่อการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบันและอนาคต ทุกคนใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสนทนา ใช้ข่าวสารเป็นข้อมูลในการวางแผนใช้ข่าวสารเป็นข้อมูลเพื่อประกอบในการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าเรากำลังอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารหรือยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) สังคมปัจจุบันเป็นสังคมข่าวสาร (Information society) และในความเป็นจริงก็เป็นเช่นนั้น เพราะข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนได้แทรกซึมเข้าไปอย่างทั่วถึงในชีวิตของคนในสังคมและได้นำเอาข่าวสารทุกประเภทมาสู่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นข่าวบันเทิง สารคดี ความรู้ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม การต่างประเทศ ดนตรี กีฬา ฯลฯ

การพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสารได้ช่วยเปิดสายตาทุกคนให้กว้างไกล การขยายเครือข่ายข่าวสารให้กว้างขวางทำให้การสื่อสารกลายเป็นการสื่อสารโลก (Global communication) สามารถบริการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และสามารถเผยแพร่ข่าวสารไปทั่วโลกในเวลาเดียวกัน ทั้งหมดนี้คือความสำคัญของการสื่อสารมวลชน ซึ่งทำให้สังคมนับวันจะแคบเข้าและทำให้โลกของเราเข้าใกล้กันได้ เนื่องจากพลังความสามารถในการเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างกว้างขวางและฉับไวของการสื่อสารนั้น มันได้ช่วยให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ทั่วโลก ในเวลาอันเดียวกันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ไกลแสนไกล การสื่อสารจึงมีบทบาทสำคัญในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ของประเทศใดประเทศหนึ่งกลายเป็นสากลได้ อย่างเช่น ศิลปวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ บันเทิง กีฬา ฯลฯ เพราะมีเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยเช่น ระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียมจึงทำให้การสื่อสารกลายเป็นการสื่อสารโลกหรือเป็นสากลได้ องค์การสื่อสารมวลชนในฐานะเป็นผู้ส่งสารก็กลายเป็นสากลเพราะเครือข่าย (Network) โยงใยไปทั่วโลก ตัวสารก็เป็นสารสากลไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาสาระใด ๆ ก็ตาม ในขณะเดียวกัน "ผู้รับสาร" ก็จะเป็นผู้รับสารอยู่ทั่วโลก เพราะฉะนั้นความเป็นสากลของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จึงเกิดขึ้นได้ในโลกปัจจุบันเพราะพลังของการสื่อสารและเทคโนโลยีของการสื่อสารโดยแท้จริง

ผนวกกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยที่สำคัญของการดำเนินธุรกิจก็คือ ตลาดหรือผู้บริโภคนั่นเองการผลิตสินค้าหรือการบริการในยุคปัจจุบัน มีลักษณะเป็นการผลิตใหม่อยู่ตลอด

เวลา เนื่องจากการขยายตัวของกำลังการผลิต การดำเนินกิจการทางด้านธุรกิจ จากการผลิตสินค้าหรือการบริการล้วนแต่มีการแย่งชิงแข่งขันกัน การแข่งขันด้านการตลาดระหว่างผู้ผลิตสินค้าหรือการบริการประเภทเดียวกัน ฉะนั้นสิ่งสำคัญที่ผู้ผลิตต้องคำนึงถึงก็คือทำอย่างไรจึงจะมีตลาดเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ของตน วิธีที่สำคัญก็คือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าของตนไปสู่ประชาชนผู้บริโภคอย่างกว้างขวาง ผู้ที่สามารถทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุดหนีไม่พ้นบรรดาสื่อมวลชนทุกชนิด ที่ถูกนำมาใช้เป็นส่วนในการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์เผยแพร่และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สินค้าของบริษัทผู้ผลิตสินค้า เพื่อดึงดูดใจผู้บริโภค ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าสื่อสารมวลชนได้กลายเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่สำคัญของการดำเนินธุรกิจ

ในโลกปัจจุบันสื่อสารมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งได้แสดงให้เห็นอย่างกระจ่างแจ้งนับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในประวัติศาสตร์ของโลกเราไม่ว่าในด้านการแก่งแย่งแข่งขัน การต่อสู้กันและการร่วมมือกัน การสื่อสารมวลชนถูกนำมาใช้เป็นส่วนในการโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อกระตุ้นและชักจูงมวลชน เพื่อให้เข้าร่วมในขบวนการต่าง ๆ ทั้งหมดนั้นก็เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางการเมืองระหว่างประเทศ

ลาวก็เป็นประเทศหนึ่งที่กำลังพัฒนาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ซึ่งก็คือระยะแห่งการก่อสร้าง การส่งเสริมและขยายระบอบประชาธิปไตยประชาชน บนเส้นทางสังคมนิยมแบบลาว พรรคและรัฐบาลลาวได้ถือเอาการศึกษา การเมือง แนวคิดเป็นปัญหาสำคัญและเป็นพื้นฐานในการเคลื่อนไหวชักจูงให้ประชาชนพัฒนาประเทศชาติ และยังเป็นปัจจัยในการตัดสินใจชะงักของภารกิจการสร้างประเทศชาติของตน สื่อสารมวลชนถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการโฆษณาเผยแพร่ บรรดาเนื้อหาในเอกสาร และแผนพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดและก็เป็นสื่อที่มีประสิทธิผลสูงสุด เมื่อสภาพความเป็นจริงที่มีการเปลี่ยนแปลงทุกวันดังกล่าวสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความอยู่รอด และเพื่อการพัฒนา โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือให้เช่าและขายเวลาให้เอกชน ทั้งนี้เพื่อสร้างรายได้ให้แก่สถานี จากสภาพดังกล่าวอาจพูดได้ว่าสถานีโทรทัศน์ซึ่งเมื่อก่อนเป็นของรัฐ แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มเป็นสถานีที่ดำเนินธุรกิจตามกลไกเศรษฐกิจมากขึ้น เหตุผลก็เพื่อต้องการลูกค้ามากขึ้น เพื่อสร้างรายได้ให้กับสถานี ดังนั้นจึงเกิดมีการแข่งขันเพื่อแย่งลูกค้า (ผู้ชมรายการต่าง ๆ)

ในกรณีของภูมิภาคละตินอเมริกา (Browne D, 1999) สถานีโทรทัศน์ Televisa ของ เม็กซิโกถือเป็นการล่าอาณานิคมของสเปนส่งผลให้เกิดโลกาภิวัตน์ทางการติดต่อสื่อสารหรือการ

คมนาคมอย่างมหาศาล อย่างไรก็ตาม ผลของการล่าอาณานิคมทำให้เกิดเครือข่ายภาษาสเปนอันนำไปสู่ตลาดภาษาไปทั่วโลก ดังนั้นหลังยุคจักรวรรดินิยมทำให้เกิดบริษัทสื่ออย่างแพร่หลายไปทั่วโลก จากปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดความร่วมมือและระบอบอำนาจ ของสื่อจนกลายเป็น Televisa ซึ่งได้มีการพัฒนามามากกว่า 6 ทศวรรษ นับแต่ปี ค.ศ.1929 และหลังจากนั้นปี ค.ศ. 1930 ได้มีบริษัทคลื่นวิทยุ (radio-based) ซึ่งได้ครอบงำเม็กซิโกอย่างรวดเร็วและหลังจากนั้นไม่นานได้ขยายการครอบงำไปทั่วละตินอเมริกา ซึ่งการใช้คลื่นวิทยุเป็นจุดเริ่มต้นทางการตลาด จากนั้นสื่อโทรทัศน์ก็ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในกิจกรรมทางการค้า นับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1950 เป็นต้นมา ทำให้เกิดการดำเนินการติดต่อสื่อสารระหว่างบริษัทเม็กซิกันและภาครัฐของเม็กซิโกก็ยังวิเคราะห์ถึงการครอบงำภายในของสื่อการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์

ด้วยเหตุนี้การพัฒนาของ Televisa จึงมาจากผลประโยชน์ของบริษัทเม็กซิกันที่มีต่อภูมิรัฐศาสตร์และการเริ่มติดต่อสัมพันธ์ทางผลประโยชน์ของสื่ออเมริกันในหลายทศวรรษผ่านมา อย่างไรก็ตาม หลังสงครามโลกครั้งที่สองทำให้เกิดการขยายบริษัทข้ามชาติต่าง ๆ จากปัจจัยดังกล่าว ซึ่งทำได้ง่ายมากในการเคลื่อนย้ายต่อการพัฒนาทุนของบริษัท และที่สำคัญมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ดังนั้น นับแต่ทศวรรษ 1980 ได้มีทุนและเทคโนโลยีของบริษัทไหลเข้าอย่างมาก

ปัจจุบันลัทธิครองความเป็นเจ้า (Hegemony) ของสื่อ Televisa ยังเป็นสิ่งท้าทายต่อการครอบงำตลาดสื่อของเม็กซิโก ซึ่งร้อยละ 70 มาจากการโฆษณาซื้อขายของ Televisa โดยเฉพาะ Cablevision นับแต่ปี 1997 ปี การพัฒนาทางสังคมมาจากการข้ามผ่านทุนทางด้านเศรษฐกิจการเมืองได้ส่งผลให้เกิดทุนที่มีการเชื่อมโยง (Cyber capitalism) จากนั้นจะทำให้เกิดการพัฒนาระบบตลาดเกิดการดำเนินธุรกิจเครือข่าย อีกด้านหนึ่งระบบเครือข่ายทำให้มีการย้ายการสื่อสาร (voices, images, video และ data) ซึ่งได้ถูกส่งไปทั่วโลกและกลายเป็นธุรกิจ สำหรับสภาพการในลาวแล้วเห็นว่า ความต้องการบริโภคสื่อโทรทัศน์ของคนลาวยังไม่เพียงพอเพราะว่าสำหรับเรื่องสื่อมวลชนแล้วคนเราจะดูทีวีหรือฟังวิทยุไม่เคยสิ้นสุด เมื่อเห็นว่าอะไรที่แปลก ๆ หรือการเสนอรายการดี ๆ เขาก็จะดูรายการนั้นต่อไปเรื่อย ๆ การรับสื่อจากต่างประเทศมากทำให้คนในสังคมมีแนวความคิดที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

แนวความคิดของสื่อจักรวรรดินิยม ได้มีการพัฒนาภายใต้การวิเคราะห์วัฒนธรรมของจักรวรรดินิยมและประเทศที่ตกอยู่ภายใต้อาณานิคมนั้น พื้นฐานการวิเคราะห์ส่วนมากเพื่อรับใช้ให้แก่ ลัทธิมาร์กซ์-เลนิน และโรซา ลุคซิมบิก การวิเคราะห์แบบ มาร์กซ์ซิสต์ของจักรวรรดินิยมคือ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ได้กล่าวถึงสื่อจากประเทศที่มีศักยภาพสูงกว่าแพร่เข้าไปในประเทศที่ด้อยกว่าที่มีพรมแดนติดกันซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับลาวและไทย ทำให้เกิดการแพร่ทางวัฒนธรรมและเกิดการครอบงำทางความคิด

ส่วนผลกระทบในยุโรปทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองในระยะที่ผ่านมา สิ่งเหล่านี้มันได้เคลื่อนตัวทางวัฒนธรรมต่างชาติอย่างรวดเร็ว ผู้ฟังผู้ชมและการยอมรับที่ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมต่าง ๆ ของยุโรป แต่ในความมั่นใจในตัวมันเองและความเข้าใจทางเศรษฐกิจการเมืองนั่นเองกลายเป็นสื่อมันมิใช่การแข่งขัน มันสามารถมองเห็นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและต่างประเทศที่ตรงกันข้ามกับสงครามเวียดนาม ซึ่งมันส่งผลถึงสภาพวิกฤตลิตทั้งหมดของลัทธิขยายอำนาจของอเมริกา

ทางเลือกที่เป็นตัวแบบทั่วไปมีพัฒนาการในยุโรป ด้วยคุณลักษณะตัวมันเองมีอิทธิพลต่อการพัฒนาสื่อเป็นต้น อำนาจคือพื้นฐานของทฤษฎีมาร์กซ์ซิสต์และประวัติความเป็นมาของสื่อลัทธิอาณานิคม ซึ่งได้ให้คำสัญญาที่แสดงบนพื้นฐานภาษาทางการเมือง ระบบสื่อทั่วไปของจักรวรรดินิยม ในมุมมองของ ซาคิดเลอร์คือการใช้อย่างกว้างขวางโดยข้ามผ่านวันเวลา ดังนั้นมันสามารถประยุกต์ใช้ในบรรดาประเทศได้แก่ อังกฤษ เยอรมันนี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน ฮองกง ไต้หวัน อียิปต์ ชูแดน แอฟริกา ไทย ลาว รัฐเซีย และอื่น ๆ

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและแนวโน้มเศรษฐกิจของโลกที่มีแนวทางไปในรูปแบบนิยมเสรีไร้พรมแดนยกตัวอย่างเช่น สื่อข้ามพรมแดนที่มีลักษณะที่เรียกได้ว่ามุ่งเชิงพาณิชย์แบบสุดขีด ตรงกันข้ามกับสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวประชาชนผู้รับสารมีใจเปิดรับไปในทางทุนนิยม อันเนื่องมาจากประเทศลาวไม่ได้มีการปิดประเทศ ห้ามทำการค้าขายกับประเทศอื่น หรือห้ามศึกษาหลักความเชื่ออื่น ๆ ที่แตกต่างจากระบอบสังคมนิยม

นโยบายของพรรคและของหน่วยงานราชการอื่น ๆ ต่างเริ่มถูกมองว่า จะต้องมีการปรับตัวอย่างไรต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและแนวโน้มของโลก ในอดีตพรรคอาจจะมองว่าเราไม่จำเป็นต้องปรับตัวตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และแนวโน้มของโลก แต่ในปัจจุบันเราได้รับการพิสูจน์แล้วว่า การไม่ปรับตัวอาจจะทำให้ตัวพรรค หรือ ตัวภาครัฐเองเสียหายมากกว่าการปรับตัว

5.3.1 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ-สังคมของประเทศมหาอำนาจ

เมื่อมองในแง่ยุคสังคมข่าวสารหรือยุคปฏิวัติสารสนเทศใหม่แล้ว จะเริ่มตั้งแต่การนำเอาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร ทั้งในองค์กรและเพื่อบริการแก่ประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ลดช่องว่างระหว่างสังคมเมืองกับชนบท ขจัดอุปสรรคเกี่ยวกับเวลา ระยะทาง สภาพภูมิศาสตร์ และการคมนาคมให้หมดไป อีกประการหนึ่งคือการกระจายเทคโนโลยีการสื่อสารในความคิดที่เกี่ยวกับการใช้ดาวเทียมในการสื่อสาร การใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ ใช้ เคเบิลและการสื่อสารด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย สิ่งเหล่านี้เป็นตัวเพิ่มขีดความสามารถของการสื่อสาร สามารถทำให้การกระจายสารสนเทศเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็วกว้างไกล และครอบคลุมพื้นที่ (คัคนางค์ แจ้งใจ, 2533)

เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารจะกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายภายในองค์กรช่วยให้ผู้บริหารองค์กรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อ การตัดสินใจในด้านนโยบายและยังช่วยสร้างสรรค์แนวทางใหม่ในการจัดลำดับ และนำข้อมูลข่าวสารมาใช้ ยิ่งไปกว่านั้น เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารยังมีบทบาทในการจัดลำดับข้อมูลข่าวสาร 3 รูปแบบด้วยกัน ดังนี้

- (1) การรวบรวมข่าวสาร (Consolidation)
- (2) การนำข่าวสารเข้าสู่ศูนย์กลาง (Centralizing)
- (3) การกระจายข่าวสารจากศูนย์กลาง (Decentralizing)

นอกจากนี้ในแง่การตลาด เทคโนโลยียังเพิ่มโอกาสในการแข่งขันรูปแบบใหม่ โดยก่อให้เกิดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด จำเป็นต้องทำให้ผู้แข่งขันเปลี่ยนรูปแบบการแข่งขัน เปลี่ยนดุลอำนาจของผู้ขายและกระตุ้นให้เกิดสินค้าใหม่อยู่เรื่อย ๆ

เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่องานทุก ๆ ประเภทในองค์กร แม้ปรากฏการณ์นี้จะพบเฉพาะในองค์กรใหญ่หรือบริษัทที่มีเครือข่ายนานาชาติ แต่ก็เป็นแนวโน้มที่แต่ละประเทศอาจต้องประสบในไม่ช้า สัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นสังคมข่าวสารอีกประการหนึ่งคือมีการผลิตสารสนเทศในทุกสาขาอาชีพที่เพิ่มปริมาณขึ้นอย่างมหาศาล การไหลเวียนถ่ายเทหรือการแจกจ่ายสารสนเทศระหว่างแหล่งผู้ส่งและผู้รับหลายช่องทาง สารสนเทศบางอย่างเป็นที่ต้องการสูงขึ้นจึงเกิดแหล่งสารสนเทศและจำนวนผู้รับมากขึ้นอย่างรวดเร็ว (คัคนางค์ แจ้งใจ, 2533)

สื่อมวลชน ในยุคข้อมูลข่าวสารเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งรูปแบบของรายการ และลักษณะการใช้สื่อ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดระบบหาแหล่งข่าวในลักษณะเครือข่าย (Network) ทั่วโลกในเวลาเดียวกัน เทคโนโลยียุคดาวเทียม นำไปสู่การกระจายข่าวสารครอบคลุมพื้นที่ทั่วโลก ที่เรียกกันว่า Globalization

สื่อมวลชนพยายามมุ่งเป้าหมายเฉพาะกลุ่มมากขึ้นเพื่อให้ได้ "ข่าวสาร" ที่ได้รับความสนใจจากคนแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะจากความหลากหลายของ "สื่อ" และ "สาร" มีมากไม่สามารถรับได้หมด สังคมในยุคข่าวสารทำให้วงการต่าง ๆ เกิดการแข่งขันทั้งธุรกิจ การเมือง การศึกษา การจัดระบบของโลก ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบใหม่ New World Order ที่มีลักษณะของการรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ความต้องการข่าวสารในสังคมเกิดขึ้นทุกระดับ และทุวงการ จนมีลักษณะคล้ายคลึงกันเกือบทั่วโลก

รูปแบบของการจัดการศึกษาได้พัฒนาเพื่อรองรับความต้องการของสังคม และการพัฒนาประเทศ จากการศึกษาที่ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้ เปลี่ยนเป็นผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รูปแบบของเศรษฐกิจที่กำลังแข่งขันกันเพื่อให้ได้ข่าวสารมากที่สุด ทำให้ข่าวสารต้องถูกผลิตมากขึ้น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอ เคเบิลทีวี จึงกลายเป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อคนในยุคปัจจุบัน (อัลวิน ทอฟเลอร์, 2536)

สังคมทุกสังคมย่อมต้องมีการใช้ข่าวสาร สังคมลาวก็เหมือนกัน แต่สังคมข่าวสารเป็นสังคมใหม่ที่เกิดขึ้น เมื่อข่าวสารได้กลายเป็นธุรกิจ เกิดผู้ประกอบการอาชีพให้ข่าวสารเป็นจำนวนมาก ปริมาณระดับการเคลื่อนไหวของข่าวสารอย่างสูงนี้ สะท้อนความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไปพร้อมกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วอันเนื่องมาจากการขยายตัวของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม ทำให้เกิดความต้องการ ข่าวสารอย่างมากในทุกวงการ ปริมาณการไหลเวียนของข่าวสารสูงมาก ข่าวสารได้แพร่กระจายเข้าไปในทุกระดับ ทุกทิศทางในหลากหลายรูปแบบโดยผ่านสื่อที่ทันสมัยในยุคไฮเทคทั้งสื่อทั่วไปและสื่อมวลชน

ในสังคมข่าวสารประชาชนกระหายใคร่รู้ข่าวสาร โดยสามารถรับรู้ข่าวสารได้จากสื่อต่าง ๆ ทั่วโลก ทำให้สื่อมวลชนลาวต้องปรับปรุงตัวเองเพื่อให้ก้าวหน้าทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความอยากรู้อยากเห็นของคนในสังคม ธุรกิจวงการสื่อมวลชนจึงมีทั้งธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่และธุรกิจต้องล้มสลายไปตามกาลเวลา จากสภาพแวดล้อมและแนวโน้มการขยายตัวของเทคโนโลยีสื่อ คนในสังคมมีการศึกษามากขึ้นและเทคโนโลยีสื่อมีการเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถ

กำหนดได้เองว่า ต้องการข่าวสารอะไร จากแหล่งใด บัณฑิตภายนอกนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อให้กับทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องมีการปรับตัวอย่างแน่นอน ทั้งนี้ก็เพื่อความอยู่รอดและตอบสนองความต้องการทางด้านข้อมูลข่าวสารแก่สังคมลาวที่นับวันมีการขยายตัวอย่างไม่หยุดยั้ง

อีกด้านหนึ่งการไหลเวียนของรายการโทรทัศน์จากบรรดาประเทศตะวันตก โดยเฉพาะอเมริกาเผยแพร่สู่โลกมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในยุค (Multi-channel) ซึ่งเครื่องรับสัญญาณได้เป็นร้อย ๆ ช่อง ผลการศึกษาของนักวิชาการต่าง ๆ ให้ข้อมูลตรงกันว่า การไหลเวียนของรายการโทรทัศน์เป็นการไหลแบบจากทางเดียวจากประเทศศูนย์กลางสู่ประเทศชายขอบ อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวลาวจึงเป็นอีกประเทศหนึ่ง ที่ตกอยู่ในกรณีเป็นฝ่ายรับข่าวจากประเทศรอบข้างที่มีเศรษฐกิจการเงิน และระบบโทรทัศน์ที่ทันสมัยกว่าอาทิ ประเทศไทย เวียดนาม และจีน ซึ่งบรรดารายการที่ผลิตจากอเมริกาจะออกอากาศผ่านทางโทรทัศน์ไทยซึ่งลาวสามารถรับได้ ส่วนทางการของลาวโดยเฉพาะกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเอง ก็อนุญาตให้บริษัทต่างประเทศเข้าไปลงทุนในการขยายธุรกิจโทรทัศน์แบบ เคเบิลทีวีเนื่องจากทางการลาวอยากให้ประชาชนลาวได้รับข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายทางเพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการรับรู้ข่าวสารได้มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ทำให้การพัฒนาาระบบโทรทัศน์ของลาวจำต้องเข้าสู่สภาวะการแข่งขัน

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ทั้งในระดับชาติและระดับโลก กับการที่สื่อถูกทำให้เป็นส่วนหนึ่งของกระแสโลกาภิวัตน์มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันอย่างแยกไม่ออก มันเป็นทั้งเหตุและผลของกันและกันและยังเสริมส่งกันด้วย ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น แต่ละประเทศได้รับผลไม่เท่ากันบางแห่งอาจใช้เวลานานจึงปรากฏผล ที่เป็นเช่นนี้เพราะแต่ละประเทศมีปัจจัยเรื่องผลประโยชน์ของชาติและผลประโยชน์ของชนชั้นผู้นำในสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง กระบวนการพัฒนาของสื่อโลกาภิวัตน์ จึงเป็นกระบวนการที่ซ่อนความขัดแย้งอันแหลมคมของผลประโยชน์ฝ่ายต่าง ๆ ภายใต้คัมภีร์แสงที่พรางคั่นหูเช่น เสรีภาพของสื่อสิทธิในการเลือกอย่างเสรีของผู้รับสาร ความแตกต่างหลากหลายของสาร ความเป็นประชาธิปไตย การครอบงำทางความคิดผ่านสื่อ ลัทธิจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรม เป็นต้น

อย่างไรก็ตามผลลัพธ์สำคัญที่สุดที่เกิดจากสื่อโลกาภิวัตน์ก็คือ สื่อเอกชนเพื่อการค้าที่แพร่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางและเพิ่มจำนวนมากมายจนอยู่ในฐานะครอบงำ สภาพเช่นนี้เกิดขึ้นพร้อมกับผลกระทบที่ติดตามมาโดยธรรมชาติ นั่นก็คือการแสวงหากำไรสูงสุดอันเป็นเป้าหมายสุดท้ายของสื่อเพื่อการค้า สื่อที่ทำเพื่อการค้าจะควบคุมดูแลเศรษฐกิจของประเทศไปผูกติดกับ

เศรษฐกิจระดับ โลกเปิดทางให้สื่อขนาดใหญ่ องค์กรโฆษณาขนาดใหญ่ และบริษัทธุรกิจขนาดใหญ่เข้าไปแทรกแซงกิจกรรมทางสังคมของนานาประเทศ

เมื่อดูถึงผลในระยะสั้นสื่อเพื่อการค้าที่เป็นโลกาภิวัตน์ อาจให้ผลที่ดูไม่บวกก็ลบในบางกรณี หรือกระทั่งให้ผลเป็นบวกก็มี แต่กล่าวโดยทั่วไปไม่นับกรณีที่เป็นข้อยกเว้นแล้ว ผลของที่สื่อถูกทำให้เป็นการค้าคือหายนะ ซึ่งจะคุกคามถึงขั้นเป็นอันตรายต่อการเมืองของชาติได้ เราจะเข้าใจสิ่งนี้ได้ถ้าเราคอยเฝ้าดูและสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เริ่มเผยตัวออกมาให้เห็นแล้ว สังเกตคุณค่าและทัศนคติของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และยังมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปต่อไปอีกในอนาคต (วิภา อุตมฉันท , 2544 น.383)

5.3.2 การเข้าไปลงทุนทำธุรกิจของต่างชาติในกิจการสื่อโทรทัศน์ในลาว

ปัจจุบันมีหลายประเทศเข้าไปลงทุนทำธุรกิจด้านสื่อในลาว เป็นต้น ญี่ปุ่น ได้ให้เข้าไปในรูปแบบของการช่วยก่อสร้างสถานีนับแต่ปี พ.ศ 2532 และได้ติดตั้งอุปกรณ์ครบชุดให้แก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว และในแต่ละปียังได้จัดพนักงานวิชาการฝ่ายต่าง ๆ ไปฝึกอบรมที่ประเทศญี่ปุ่น การช่วยเหลือที่กล่าวมานั้นเป็นการความช่วยเหลือของทางรัฐบาลญี่ปุ่นให้แก่รัฐบาลลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยพัฒนาระบบโทรทัศน์ลาวให้มีการขยายตัว แต่ปัจจัยสำคัญก็คือเพื่อขายสินค้าญี่ปุ่นนั่นเองเพราะว่า ฝ่ายญี่ปุ่นจะให้ประเภทเครื่องส่งสัญญาณชุดติดต่อกและกล่องถ่ายจำนวนหนึ่ง ส่วนเทพ อุปกรณ์เปลี่ยนถ่ายเวลาที่เครื่องใช้การไม่ได้จำต้องสั่งซื้อจากทางญี่ปุ่นอย่างเดียว เพราะว่าในโครงการช่วยเหลือใด ๆ ของต่างประเทศที่ให้แก่ลาวจะมีระยะเวลาไม่กี่ปีก็ต้องหมดไป ส่วนระยะเวลาที่เหลือลาวก็ต้องบริหารเอง ซึ่งโครงการช่วยเหลือทางด้านอุปกรณ์โทรทัศน์ของญี่ปุ่นได้ให้แก่ลาวเป็นเวลาเกือบ 6 ปีแล้ว พอเครื่องเสีย ลาวเองต้องจ้างนักวิชาการจากญี่ปุ่น เพื่อซ่อมและซื้ออะไหล่จากญี่ปุ่น

ส่วนทางฝรั่งเศสได้เข้าไปช่วยเหลือลาว ในฐานะที่ลาวเป็นสมาชิกของบรรดาประเทศ ที่พูดภาษาฝรั่งเศส และช่วยในด้านการให้แหล่งข่าวต่างประเทศจากสถานีโทรทัศน์ของฝรั่งเศส CFI โดยรัฐบาลลาวอนุญาตให้ตั้งสถานีรับและกระจายจากสถานีใหญ่ CFI ที่เวียงจันทน์พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องรับและส่งสัญญาณให้ครบเหมือนกับญี่ปุ่น ซึ่งจะออกอากาศเป็นทั้งภาษาลาวและภาษาฝรั่งเศสในแต่ละวัน ทั้งนี้ก็เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของสองประเทศ ซึ่งลาวเองไม่มีเงินพอที่จะไปซื้อข่าวจากต่างประเทศได้ ดังนั้นเมื่อประเทศใดให้การช่วยเหลือในด้านใดที่เห็นว่า

เหมาะสมลาวก็รับไว้ นอกจากนี้ทางฝรั่งเศสยังให้การช่วยเหลืออบรมแก่นักวิชาการลาวมาโดยตลอด

ส่วนเวียดนามในฐานะที่เป็นประเทศสังคมนิยมด้วยกัน จะช่วยในทุก ๆ ด้านที่ช่วยได้นับจากการผลิตพนักงานวิชาการทางด้านสื่อสารมวลชน จนถึงการช่วยก่อสร้างและปรับปรุงสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ตัวอย่างในปี พ.ศ. 2544 เวียดนามได้ช่วยเหลือลาวในการก่อสร้างเสาอากาศสูง 145 เมตร พร้อมทั้งเครื่องส่ง ยี่ห้อ THOMCAST 5 กิโลวัตต์ จำนวน 2 เครื่อง แต่ในการช่วยเหลือดังกล่าว เวียดนามก็ได้ผลประโยชน์ในการกระจายสัญญาณรายการโทรทัศน์เวียดนามให้แก่ประชาชนชาวเวียดนามต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในลาว และอีกจำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่ฝั่งประเทศไทยเช่น จังหวัดอุดร ขอนแก่น หนองคาย นครพนม มุกดาหาร เป็นต้นได้รับชมรายการจากทางสถานีโทรทัศน์เวียดนามอีกด้วย โดยจะผลัดเปลี่ยนออกอากาศโดยเริ่ม จาก VTV 1, VTV2, VTV3, VTV4, และ VTV5 โดยที่อาศัยเสาอากาศและสถานีกระจายที่เวียงจันทน์ ในแต่ละปีทางฝ่ายสถานีโทรทัศน์เวียดนาม ยังให้ทุนแก่นักวิชาการลาวไปฝึกอบรม และแลกเปลี่ยนความรู้กับนักวิชาการฝ่ายเวียดนาม เริ่มจากการผลิตรายการข่าว และผลิตรายการต่าง ๆ ที่จำเป็น แต่ก็เป็นที่น่าเสียดาย หลังจากผ่านการฝึกอบรมมาแล้วก็ไม่ค่อยได้ใช้ ทั้งนี้เป็นเพราะหลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยหลักคือสภาพทางเศรษฐกิจและความเป็นจริงของลาวมันแตกต่างจากประเทศอื่นๆ คนลาวเองไม่ค่อยมีความชอบในการแข่งขันหรือชิงดีชิงเด่น ใครทำอะไรก็ทำไป ตัวนักข่าวหรือนักจัดรายการไม่ค่อยสนใจในอาชีพของตนเอง อีกทั้งงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานมีน้อยเกินไป ทำให้คนส่วนมากไม่ค่อยตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ จึงทำให้รายการที่ออกมาไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

ประกอบกับในช่วงที่ผ่านมา ทางประเทศสิงคโปร์ได้มีโครงการช่วยเหลือให้แก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในรูปแบบการให้รายการสารคดี เกมโชว์ รายการสำหรับเด็กและอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ออกอากาศบรรดารางวัลเหล่านั้นทางสถานีโทรทัศน์ของลาว เพื่อเป็นทางผ่านในการร่วมมือในขั้นต่อไป ส่วนทางประเทศมาเลเซียได้ให้ความสนใจในการเข้าไปลงทุนในลาว ซึ่งตอนนี้ได้เริ่มจัดให้สื่อมวลชนลาวได้มีโอกาสไปประเทศมาเลเซีย เพื่อร่วมงานเทศกาลต่าง ๆ ของมาเลเซียและไปดูวิธีการทำงานของสถานีโทรทัศน์มาเลเซีย โดยมีเป้าหมายในการร่วมมือกันในด้านการพัฒนาสื่อของสองประเทศ และสิ่งสำคัญก็เพื่อโฆษณาสถานที่ท่องเที่ยวของสองประเทศ

สำหรับประเทศไทยในฐานะบ้านใกล้เรือนเคียง ซึ่งมีขนบธรรมเนียมและภาษาที่คล้ายกันมากได้มีกรร่วมมือกันหลายด้าน โดยเฉพาะด้านสื่อมวลชนของสองประเทศได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันมาโดยตลอด ก่อนหน้านี้ได้มีบริษัทชินคอร์เปอร์เลชันเข้าไปตั้งสถานีโทรทัศน์

ในลาวและเป็นสถานีโทรทัศน์แห่งแรกที่มีการดำเนินงานตามรูปแบบโทรทัศน์ทุนนิยมในลาว แต่เป็นเพราะความขัดแย้งภายในทางฝ่ายไทยจึงถอนตัว แต่ในความเป็นจริงการที่มีสถานีดังกล่าวในลาวนั้นได้ให้บทเรียนแก่นักผลิตรายการจนไปถึงผู้บริหารของฝ่ายลาวไม่น้อย เพราะการทำงานของสถานีโทรทัศน์ IBC ในเมื่อก่อนมีมาตรฐาน ทำงานเพื่อผู้ชม และการดำเนินธุรกิจสื่อไปด้วย ซึ่งสังเกตได้ในการสำรวจผู้ชม จะเห็นว่าคนส่วนมากชอบดูรายการจากทาง IBC มากกว่าช่อง 9 (นิลาวัน ทะวีสุก สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม, 2548)

ปัจจุบันการร่วมมือทางด้านสื่อโทรทัศน์ลาวและไทยนั้นยังเป็นไปด้วยดี โดยมีการร่วมมือผ่านทางสมาคมักข่าวลาวและสมาคมักข่าวไทยเป็นประจำ นอกจากนี้ทางรัฐบาลลาวยังเปิดโอกาสให้ทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับทางสถานีช่องต่าง ๆ ของไทยอย่างเช่น สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ช่อง 9 ไอทีวี และสถานีท้องถิ่นที่มีเงื่อนไข อาจพูดได้ว่า การสั่งซื้ออุปกรณ์การผลิตรายการส่วนใหญ่ของทางสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวในปัจจุบันได้สั่งผ่านเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยเป็นส่วนมาก การร่วมมือดังกล่าวยังรวมทั้งการช่วยฝึกอบรมพนักงานลาวในแต่ละปีโดยที่ไทยเองจัดหรือต่างประเทศมาจัดที่ประเทศไทย

สำหรับจีนในอดีตนั้นจีนได้ให้การช่วยเหลือลาวในด้านโทรทัศน์มาแล้ว ซึ่งมีถึงสถานีกระจายภาพของจีนที่เวียงจันทน์ ปัจจุบันฝ่ายจีนยังจะสืบต่อช่วยก่อสร้างพร้อมประกอบอุปกรณ์ครบชุดให้แก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 ใหม่ทั้งหมด โดยจะเริ่มการก่อสร้างในปี พ.ศ.2549

จากการช่วยเหลือ หรือเข้าไปลงทุนของต่างประเทศ ในกิจการสื่อโทรทัศน์ในลาวดังกล่าว ทำให้ระบบโทรทัศน์ของลาว ได้มีการพัฒนา และปรับตัวไปตามสภาพเทคโนโลยี และระบบการทำงานแบบต่างประเทศมากขึ้น แต่เมื่อมองไปในด้านการรับสื่อต่างประเทศมากเท่าใดยิ่งทำให้รายการที่ลาวผลิตออกมานั้นไม่มีคนดู ฉะนั้นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วนของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวคือ ต้องปรับปรุงรูปแบบวิธีการผลิตและดำเนินรายการให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน ควรแยกกันให้ออกระหว่าง การเมือง กับความบันเทิง เพราะว่าที่ผ่านมามีความสับสนมากแก่ผู้ผลิตบ้างว่า ผลิตเพื่อการเมือง บ้างว่าเป็นการลอกแบบโทรทัศน์ไทยและอื่น ๆ เป็นต้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ไม่มีระบบโทรทัศน์ใดในโลกที่จะไม่มีการเลียนแบบ เพราะว่าการเลียนแบบนั้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงและความชอบของคนในประเทศตัวเอง อีกทั้งลาวและไทยเป็นสองประเทศที่สามารถสื่อสารกันได้ด้วยภาษาที่คล้ายกัน จึงง่ายต่อการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน ในนามผู้วิจัยเป็นสื่อมวลชนลาวคนหนึ่งที่ได้มีโอกาสมาศึกษาอยู่ในประเทศไทยสังเกตได้ว่า ประเทศไทยมีระบบสื่อสารมวลชนที่ทันสมัยไปกว่าหลายประเทศใน

ภูมิภาค และคิดว่ามีหลายประเทศอยากได้บทเรียนในการพัฒนาสื่อของไทย แต่อย่างไรก็ตามการที่ระบบสื่อมวลชนจะมีการพัฒนาได้ก็ต่อเมื่อเศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ด้วย และในสภาพความเป็นจริงรัฐบาลลาวได้เอาใจใส่การพัฒนาพื้นฐานโครงสร้างของประเทศ โดยเริ่มจากจุดที่ยังไม่มีอะไรเริ่มจากเศรษฐกิจธรรมชาติไปสู่เศรษฐกิจกลไกตลาดทุกสิ่งทุกอย่างต้องเริ่มต้นใหม่ ดังนั้นการที่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีการพัฒนามาได้เท่าทุกวันนี้ถือว่าเป็นที่น่าภูมิใจในระดับหนึ่ง แต่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความทันสมัยมากกว่านี้ จึงจะเรียกความสนใจของผู้ชมให้มาดูรายการที่ลาวผลิตออกมาจะนั้นในส่วนของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเห็นควรต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขบางส่วนดังนี้

5.4 ผลกระทบจากปัจจัยภายในและภายนอกและวิธีการปรับปรุงแก้ไข

ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการปรับปรุงองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ควรมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. กำหนดภาระบทบาทโดยรวมของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพ ความเป็นจริงทางด้านเศรษฐกิจสังคมของลาว
2. ต้องจัดแบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติทั้งหมดว่ามีอะไรบ้าง โดยอิงตามภาระบทบาทที่ได้กำหนด
3. รวบรวมเอางานที่เกี่ยวข้องไว้ในส่วนเดียวกัน จัดแบ่งประเภทงานและกำหนดหน้าที่อย่างละเอียด
4. ออกแบบระบบการประสานงาน เพื่อความสะดวกและมีหลักการในการเคลื่อนไหว
5. จัดคนที่มีระดับความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับงาน
6. ทดลองนำใช้โครงร่างการจัดการ
7. ต้องมีการตรวจสอบและปรับปรุงโครงสร้างโดยตลอด

พรรคเพิ่มทวีบทบาทการควบคุมดูแลต่อหน่วยงาน แขนงการต่าง ๆ ในทั้งสถานี ในนั้น คณะพรรคแต่ละชั้นตลอดถึงลูกพรรคทุกคนต้องเป็นเจ้าการ ในการศึกษาอบรมทางด้านการเมือง แนวคิดให้แก่พนักงานอย่างเป็นทางการเป็นประจำปฏิบัติระบอบการดำเนินชีวิตการเมือง การดำเนินซึ่งกันและกันเป็นประจำ (ร่างแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาแขนงแถลงข่าวและวัฒนธรรม)

ส่วนในด้านการบริหารบุคลากรก็เช่นเดียวกันกับการบริหารปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งต้องได้ดำเนินไปตามกระบวนการคือ การวางแผนทางด้านบุคลากร การคัดเลือกและการประกอบ การจัดการ

การตรวจสอบ นอกจากนี้สิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งก็คือ การนำนโยบายต่าง ๆ ของพรรค
รัฐบาลตลอดถึงองค์การของตนเองมาใช้อย่างสอดคล้องและสมเหตุสมผล ควรให้ความสำคัญต่อ
การวางแผนด้านบุคลากรสำหรับระยะสั้นและระยะยาว ในนั้นรวมถึงแผนการจัดการและผลิต
บุคลากรและแผนการพัฒนาบุคลากรในอนาคต

การจัดการบุคลากรต้องเหมาะสมกับงานประกอบกับวิชาที่เข้ากันกับงานและต้องมีความ
รับผิดชอบ ควรมีการกำหนดมาตรฐานบุคลากรในระดับที่แน่นอน การพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องที่
ต้องคำนึงและเอาใจใส่อย่างจริงจังและการพัฒนาต้องเป็นระบบต่อเนื่องและทั่วถึง โดยการประ
สานงานกับกระทรวง เพื่อติดตามและเก็บกับตัวเลข เพื่อผลิตพนักงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้อง
สร้างเงื่อนไขให้แก่พนักงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้พวกเขามีแนวความคิดที่อยากจะพัฒนาตัวเองให้
ทันกับความต้องการ หรือการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี

การปรับปรุงทางการเงิน ดังที่ทราบกับแล้วว่า การดำเนินกิจการทางด้านสื่อโทรทัศน์
นั้นเป็นกิจการที่ต้องมีการลงทุนสูงมากนำใช้อุปกรณ์ที่มีราคาแพงขณะเดียวกันเทคโนโลยีทางด้าน
นี้ก็มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมันเป็นปัญหาที่ท้าทายสำหรับการบริหารสถานีโทรทัศน์
แห่งชาติลาวในสภาพที่พื้นฐานทางเศรษฐกิจของลาวยังอ่อนแอ การตอบสนองทางด้านงบประมาณ
มาจากรัฐบาลมีจำกัด แต่ถึงอย่างไรงบประมาณการเงินก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ในการ
บริหารงานโทรทัศน์ เพราะฉะนั้นต้องแก้ไขทางด้านงบประมาณให้ได้ในระดับที่แน่นอน
สมเหตุสมผล เพื่อตอบสนองสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินงาน โดยเฉพาะงบประมาณในการผลิต
รายการและต้องปรับปรุงกลไกเรื่องรายรับและรายจ่ายเพื่อป้องกันไม่ให้รั่วไหลและนำมาใช้ให้ถูก
ตามเป้าหมายและสามารถเอื้ออำนวยทางการเงินให้แก่การดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว

พร้อมทั้งจัดหาแหล่งรายรับ ด้วยการบริการโฆษณาสินค้า การประชาสัมพันธ์ตลอดจนถึง
การดึงดูดผู้สนับสนุน ถึงแม้ว่าสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจะไม่ใช้สถานีดำเนินงานเพื่อการค้าที่
เน้นการขายเวลาและรายการก็ตาม แต่มันเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งควรมีการส่งเสริมตาม
พื้นฐานการกำหนดขอบเขตของการเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน และให้สอดคล้องกับสภาพความเป็น
จริงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของลาว และต้องรองรับการเคลื่อนไหวในการทำหน้าที่การเมืองของ
ตนอย่างปกติ (ทัศนะของพรรคต่อการปรับปรุงและพัฒนาสื่อมวลชนในระยะใหม่)

อุปกรณ์เทคนิคเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการบริหารสถานีโทรทัศน์ ซึ่งมัน
เป็นปัจจัยส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพของบรรดารายการที่ผลิตออกมา อุปกรณ์เทคนิคต่าง ๆ

ที่ใช้เข้าในกิจการต่าง ๆ ของสื่อโทรทัศน์นั้น มีราคาแพงและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มันมีความจำเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงานของสถานี ดังนั้นเพื่อรับประกันทิศทางการสร้างและขยายพื้นฐานวัตถุเทคนิค เทคโนโลยีของสื่อมวลชนตามแนวทาง “ทันสมัย” เพื่อตามให้ทันกับเทคโนโลยีข่าวสารของศตวรรษที่ 21 ถึงแม้ว่ามันจะมีความยากลำบากและมีความจำกัดหลายด้านก็ตาม แต่มันมีความจำเป็นต่อทางแก้ไขบางส่วน ก่อนอื่นต้องเปลี่ยนระบบอุปกรณ์เทคนิคไปสู่ระบบดิจิทัล ที่ละก้าวทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนการผลิต ส่วนการส่งสัญญาณและส่วนรับสัญญาณ (ไม่เฉพาะแต่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติเท่านั้นแต่รวมถึงสถานีโทรทัศน์ที่เป็นลูกข่ายและสถานีท้องถิ่นอีกด้วย) พร้อมนั้นค่อยปรับเปลี่ยนอุปกรณ์การผลิตของทุก ๆ ช่องให้เป็นระบบเดียวเพื่อสะดวกในการใช้อุปกรณ์ และการบริการด้านเทคนิคพร้อมทั้งประกอบเทคนิคต่าง ๆ สำหรับการดำเนินการผลิตรายการให้เพียงในระดับที่แน่นอนเป็นต้น กล้องถ่ายทำ เครื่องตัดต่อ เครื่องอัดเทป และม้วนเทป

สทล. ควรสร้างระบบสนองรายการจากท้องถิ่นให้มีความรวดเร็ว ด้วยการใช้ระบบการส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม และ Internet ในการส่งข่าวให้มาก ยกคุณภาพในการบำรุงรักษา ทั้งปรับปรุงการซ่อมเปลี่ยนถ่ายอุปกรณ์ให้ทันเวลา พนักงานวิชาการต้องมีความชำนาญงานในการใช้และมีความสามารถในการซ่อม พร้อมทั้งร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การสากลในการสร้างนักวิชาการและการขอความช่วยเหลือทางด้านอุปกรณ์

ทางด้านรายการ เป็นปัญหาสำคัญของการบริหารสถานีโทรทัศน์ เป้าหมายหลักของการดำเนินงานสถานีโทรทัศน์ก็คือให้ได้มาซึ่งรายการที่มีคุณภาพออกอากาศ การบริหารรายการคือการรวบรวมความสัมพันธ์สองงานหลัก เช่นการผลิตรายการและการจัดรายการ ซึ่งหน้าที่ทั้งสองอาจจะอยู่ในความรับผิดชอบของภาคส่วนเดียวกันหรือต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและจุดพิเศษของแต่ละสถานี แต่สิ่งสำคัญต้องมีการกำหนดภาระบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และกลไกการประสานงานอย่างเหมาะสม ระหว่างการจัดรายการและการผลิตรายการ

การจัดรายการหมายถึงการวางนโยบายทางด้านรายการอย่างเช่น การกำหนดโครงสร้างของผังรายการ (ประเภท เนื้อหา เวลา) เป็นรายเดือน รายปีหรือรายสัปดาห์ อาจเป็นลักษณะยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ติดตามการออกอากาศและประเมินความชอบของผู้ชม (Rating) ของแต่ละรายการเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหลังจากการออกอากาศ

ส่วนการผลิตรายการหมายถึงการนำเอานโยบายมาปฏิบัติด้วยการประสานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (การใช้ คน เงิน เครื่องมือ) เพื่อดำเนินการผลิตตามกระบวนการบริหารเช่นกัน

สรุปแล้วการบริหารด้านรายการต้องผ่าน 3 ขั้นตอนคือ การเตรียมการ การดำเนินงาน และการประเมินผล สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีโครงสร้างการจัดการและรายการที่ใหญ่โตพอสมควรคือ มีแผนกรายการทั้ง 3 ช่อง (ช่อง 1 ช่อง 3 ช่อง 5) พร้อมกับแผนกบันเทิงอีกด้วยที่มีหน้าที่บริหารรายการลงลึกด้านเนื้อหาไม่น้อยตามอัตราส่วนที่ได้มีการกำหนด ในขณะที่ต้องรับผิดชอบในการผลิตรายการทั้งหมด 50% ของอัตราส่วนรายการที่ออกอากาศ ฉะนั้นเห็นว่ามี ความจำเป็นต้องมีการปรับปรุง กลไกการประสานงานระหว่างส่วนรายการต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานด้านรายการสามารถสนองของความต้องการในการออกอากาศได้

แต่ละภาคส่วนรายการต้องปรับปรุงกลไกการบริหารของตนเองโดยการแบ่งความรับผิดชอบและแยกหน่วยงานอย่างละเอียดระหว่างการจัดรายการกับการผลิตรายการแต่การดำเนินงานต้องมีความสอดคล้องกันและเหมาะสมระหว่างการจัดและการผลิต เพื่อหลีกเลี่ยงการเน้นหนักด้านใดด้านหนึ่ง

การบริหารรายการโดยรวมของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวควรถือเป็นสิ่งสำคัญ และเอาใจใส่ในการทำหน้าที่ประเมินผลภายหลังการออกอากาศ โดยเฉพาะการสำรวจและเก็บสถิติผู้ชม (ตามโครงประกอบด้านสังคม) เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนารายการให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ หรือพูดอีกอย่างก็คือการใช้แนวความคิดใหม่ในแง่การตลาดเข้ามาผลิตรายการพร้อมกันนั้นก็ควรมีการโฆษณารายการก่อนการออกอากาศ

แนวโน้มความต้องการทางด้านรายการของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว เพื่อสนองให้แก่ช่องต่าง ๆ มีสูง และการผลิตรายการของทางสถานีนั้นไม่เพียงพอกับความต้องการและไม่ทันการ ดังนั้นทางเลือกทางหนึ่งคือผลักดัน และส่งเสริมการผลิตรายการของภาคส่วนต่าง ๆ ตลอดถึงการมีส่วนร่วมของสังคม บนพื้นฐานการกำหนดมาตรฐาน ซึ่งเคลื่อนไหวอยู่ภายใต้ขอบเขตการกำหนดของระเบียบกฎหมาย

ในด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ ต้องปรับปรุงพัฒนาระบบการผลิตรายการให้มีคุณภาพโดยเฉพาะการแปล การพากย์เป็นภาษาลาว ซึ่งจะต้องมีการค้นคว้าทางด้านคำศัพท์ที่จะใช้ให้ถูกใจผู้ชม การพัฒนาทางด้านความชำนาญงานของนักพากย์ และส่งเสริมให้มีหลายคณะ

แข่งขันกัน เพื่อสามารถนำมาใช้กับบรรดารายการเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นในอนาคตจะมีการแลกเปลี่ยน การซื้อ และขายรายการกับต่างประเทศด้วย

ทางด้านงานข่าวการบริหารข่าวก็เหมือนกับการบริหารด้านอื่น ๆ มันมีความสำคัญและจำเป็นต้องมีการบริหารอย่างมีหลักการ ด้วยคุณลักษณะที่โดดเด่นของสถานีโทรทัศน์นั้นข่าวโทรทัศน์จะมีความสำคัญต่อผู้ชมจำนวนมาก กว้างขวางและรวดเร็ว ทั้งยังมีอิทธิพลกับความรู้สึกนึกคิดมากกว่าผ่านทางสื่ออื่น ๆ แต่ถึงอย่างไรมันก็เรียกร้องถึงคุณลักษณะที่ดีเด่น เช่น ถูกต้องกับความเป็นจริง มีเนื้อหาที่อุดมสมบูรณ์ เป็นที่น่าสนใจ มีความรวดเร็วเหล่านี้เป็นต้น เพื่อรับประกันลักษณะดังกล่าวต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ มีจรรยาบรรณของความเป็นผู้สื่อข่าว พร้อมกันนั้นต้องมีเครื่องมือที่เพียงพอและดำเนินการตามขั้นตอนของการบริหารงานด้านข่าวโทรทัศน์ ทั้งการหาข่าว การผลิตข่าว และการเสนอข่าวอย่างครบถ้วน

ดังนั้นจำเป็นต้องมีการยกระดับบุคลากรทางด้านข่าวให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะระดับความเป็นมืออาชีพในการทำข่าว มีระดับทางด้านทฤษฎี การเมือง มีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ เป็นต้นภาษาอังกฤษ ตลอดจนความรู้ในด้านอื่น ๆ เพื่อสามารถทำหน้าที่ในการทำงานข่าวให้มีประสิทธิภาพ คนทำงานข่าวต้องมีความคล่องตัว มีความรับผิดชอบสูงต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวไม่กระตือรือร้น แต่การแนะนำของผู้บริหารต้องเป็นหลักในการหาแหล่งข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ในนามผู้วิจัยที่เป็นเจ้าหน้าที่ทำงานในสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมาเป็นเวลาหลายปีสังเกตได้ว่าการปรับปรุงการบริหารสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้นมีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรได้นำมาพิจารณาหาวิธีที่เหมาะสม แก้ไขและปรับปรุงให้มีพื้นฐานที่หนักแน่น เพื่อที่จะสามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวสู่ความทันสมัย และก้าวให้ทันกับความต้องการของงานสื่อในระยะใหม่ เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมควรมีศูนย์ฝึกอบรมยกระดับทางหลักทฤษฎีและวิชาการ บรรดาองค์กรที่ทำหน้าที่คุ้มครองทางด้านมหภาค อาทิเช่น การสื่อสารมวลชน กรมการจัดการ กรมตรวจสอบ กรมการเงิน ของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการคุ้มครองสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้น ควรเพิ่มทวีความเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบ ติดตาม และสร้างเงื่อนไข ต่าง ๆ ให้แก่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติในการดำเนินงานทำหน้าที่ของตน

การบริหารงานสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องใช้งบประมาณอย่างมหาศาล โดยเฉพาะเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอุปกรณ์เทคนิคและบริหารรายการ ฉะนั้นการจัดสรรด้านงบประมาณให้แก่โทรทัศน์นั้นต้องพิจารณาด้วยเหตุและผลที่เหมาะสม ควรแบ่งงานให้ชัดเจนระหว่างการจัดรายการและการผลิตรายการ ด้วยการการสร้างเป็นฝ่ายผลิตรายการของสถานี โดยการกำหนดแผนก หรือเป็นกองการผลิต เพื่อรองรับการสนองทางด้านรายการให้กับทุกช่องของสถานี จัดขึ้นบนพื้นฐานการกำหนดสายสัมพันธ์และระบบการประสานงานที่ชัดเจน รับรองเรื่องความเสมอภาคทางด้านการปฏิบัติ นโยบายคือผลประโยชน์อื่น ๆ ระหว่างสองภาคส่วน ผลิตรายการและการจัดรายการ ก็คือภาคส่วนอื่น ๆ ของทางสถานี

ปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการแก้ไขก่อนคือ ควรปรับปรุงกลไกทางการเงินอย่างเหมาะสม เพื่อรับประกันความคล่องตัวในการผลิตรายการ โดยเฉพาะรายรับด้านวิชาการควรได้รับการนำไปใช้ในการบริหารรายการเป็นต้น ต่อจากนั้นอาจกำหนดและอนุมัติงบประมาณในขอบเขตที่แน่นอนให้ภาคส่วนรายการ เพื่อรับรองการบริหารงานของตน ภายใต้ระบบการคุ้มครองและตรวจสอบ

การบริหารงานสถานีโทรทัศน์ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงและมีความจำเป็นในด้านข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นควรมีระบบห้องสมุดหรือศูนย์สนองข้อมูลข่าวสาร ถ้าเป็นไปได้ควรมีหนังสือพิมพ์หรือวารสารโทรทัศน์ เพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์รายการของตน และเพื่อเป็นการผลักดันสร้างแหล่งรายได้ ในอนาคตควรมีหน่วยงาน “บริการสังคม” ซึ่งจะทำหน้าที่ผลิตรายการต่าง (ที่ได้รับการอนุมัติแล้ว) ให้แก่สังคมทั่วไปทั้งรายการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ เพื่อออกโฆษณาผ่านทางสถานี

สรุปแล้วสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว เป็นหน่วยงานสื่อหนึ่งที่อยู่เคียงข้างสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ที่ถูกนำมาใช้เพื่อสื่อสารกับมวลชนเป็นจำนวนหลากหลาย เป็นพาหนะสื่อสารที่สะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมได้ดีที่สุด มันสามารถสร้างความเชื่อมั่นน่าไว้วางใจแก่ผู้ชมสามารถโฆษณาชวนเชื่อ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนได้ สื่อโทรทัศน์จึงกลายเป็นเครื่องมือที่รับใช้ได้หลายอย่างหลากหลายวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันอย่างซับซ้อน ซึ่งขึ้นกับนโยบายของผู้นำไปใช้

ท่ามกลางที่ประเทศกำลังดำเนินภารกิจเปลี่ยนแปลงใหม่ก็คือระยะแห่งการก่อสร้างและเสริมขยายระบอบประชาธิปไตยประชาชนบนเส้นทางก้าวขึ้นสังคมนิยม ซึ่งพรรคได้ถือเอาการเมืองแนวคิดเป็นหน้าที่สำคัญและเป็นพื้นฐาน เป็นงานชิ้นแรกของการควบคุมดูแลและเป็น

ปัจจัยตัดสินชัยชนะของภารกิจปฏิวัตินั้น สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญที่สุดในการเคลื่อนไหวดังกล่าว

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้มีการเคลื่อนไหวทำหน้าที่ของตนท่ามกลางความยากลำบากที่ต้องทำทายนานาประการ ทั้งด้านปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมจากภายนอกตลอดเกือบสองทศวรรษที่ผ่านมา สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวฝ่าฟันอุปสรรค และถูกใช้ในภารกิจรวมของการปฏิวัติในฐานะเป็นกระบอกเสียงของพรรคและรัฐบาลและเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารให้ความรู้ ให้ความบันเทิงแก่ประชาชนลาว ได้มีคุณภาพความดีเป็นที่น่ายกย่องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

กล่าวโดยรวมสื่อโทรทัศน์ของลาวเป็นระบบสื่อที่อยู่ใต้การควบคุมดูแลของพรรคและรัฐบาลทำงานโดยการรับนโยบายจากพรรค ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมได้มีการกำเนิดหรือก่อตั้งขึ้นมาเพราะความต้องการภาวะวิสัยของสังคมเกี่ยวกับการสื่อสารของคนในสังคม แต่มันก็ถูกกำหนดและมีการขยายตัวจากการพัฒนาเทคโนโลยี และการพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว เป็นสื่อมวลชนที่ได้รับการไว้วางใจจากรัฐบาลในการทำหน้าที่โฆษณาแนวทางนโยบายของพรรคให้กับสังคม เกี่ยวกับทัศนคติของพรรคในแต่ละแขนงที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพของประชาชนในสังคม โดยที่พรรคมีการนำเอาทฤษฎี มาร์กซ์-เลนินมาใช้ในการควบคุมดูแลและเคลื่อนไหว การกำเนิดสื่อโทรทัศน์ขึ้นมาในสังคมลาวนั้นถือเป็นการปฏิรูปทางการสื่อสารมวลชน ซึ่งสร้างเงื่อนไขที่อำนวยความสะดวกให้แก่การทำหน้าที่สื่อเพื่อผู้ชม ซึ่งโทรทัศน์สามารถรับใช้คนดูได้พร้อม ๆ กันในเวลาเดียวกัน ด้วยรูปภาพการเคลื่อนไหวประสานกับเสียงที่เต็มไปด้วยความจริงและความอุดมสมบูรณ์ โทรทัศน์ดึงดูดผู้ชมได้มากที่สุดและเป็นสื่อที่ทำให้ผู้ชมสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ดีที่สุด สื่อโทรทัศน์ได้อำนวยความสะดวกให้แก่คนในโลกให้มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น และรับรู้ถึงสภาพการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อยู่ในโลกจากการได้เปรียบในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารดังที่กล่าวมานั้นพรรคและรัฐบาลลาว มีความประสงค์ที่จะพัฒนาระบบสื่อโทรทัศน์ให้มีความทันสมัย และเป็นสื่อเพื่อโฆษณาแนวทางแผนนโยบายที่มีประสิทธิภาพสูงในอนาคต

จากปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นผลกระทบอย่างมากที่ทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวต้องมีการปรับตัวในหลายด้านเริ่มการปรับโครงสร้างองค์กร จนถึงรูปแบบการดำเนินงานและวิธีในการผลิตรายการเพื่อเป็นที่ยอมรับของผู้ชม เมื่อมีการปรับตัวเห็นว่ามีหลายรายการที่ผลิต

ออกมาเป็นที่น่าสนใจจากผู้ชม การทำงานก็เป็นระบบมากขึ้น การทำงานเพื่อหน้าที่นั้นเปลี่ยนเป็นการทำงานที่เป็นอาชีพมากขึ้นและมีการแข่งขันมากขึ้น แต่สิ่งสำคัญคือยังทำหน้าที่เผยแพร่แนวทงนโยบายของพรรคได้ดี